

KEGUMA NOVADA

ilgtspējīgas attīstības stratēģija

2013 - 2037



Saturs

SATURS	2
IEVADS	3
VIZĪTKARTE	4
I. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	5
II. STRATĒGISKĀ DAĻA	13
1. ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS	13
2. IESPĒJAMIE ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJI	13
3. EKONOMISKĀ SPECIALIZĀCIJA.....	14
4. ILGTERMIŅA MĒRĶI UN PRIORITĀTES	15
III. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	18
1. TĒLPISKĀS PERSPEKTĪVAS ATTĪSTĪBAS VIRZIENI	18
2. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN PAKALPOJUMU KLĀSTS	19
3. GALVENIE TRANSPORTA KORIDORI UN INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS	25
4. FUNKCIONĀLĀS TĒLPAS UN VĒLAMĀS ILGTERMIŅA IZMAIŅAS	30
IV. STRATĒGIJAS IEVIEŠANA	36

levads

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2037.gadam (turpmāk – stratēģija) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurš nosaka Ķeguma novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu.

Šī stratēģija ir hierarhiski augstākais pašvaldības plānošanas dokuments, kas veido ilgtermiņa ietvaru Ķeguma novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024.gadam un Ķeguma novada attīstības programmai 2013. – 2019.gadam.

Stratēģijā ir atainota pašvaldības vēlamā turpmākā izaugsme, kuras pamatā ir savstarpēji saistītu nozaru attīstība, kā arī tās ietekme uz apkārtējo teritoriju attīstību.

Dokumenta izstrādes vadītājs: Ķeguma novada domes priekšsēdētājs Roberts Ozols.

Dokumenta izstrādātāji: SIA „NK Konsultāciju birojs” (esošās situācijas analīze un stratēģiskā daļa) un SIA „Reģionālie projekti (Telpiskās attīstības perspektīva).

Dokuments izstrādāts projekta „Ķeguma novada attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” Nr.1DP/1.5.3.2.0/APIA/VRAA/039 ietvaros.

Stratēģijas daļas

Stratēģija sastāv no šādām daļām:

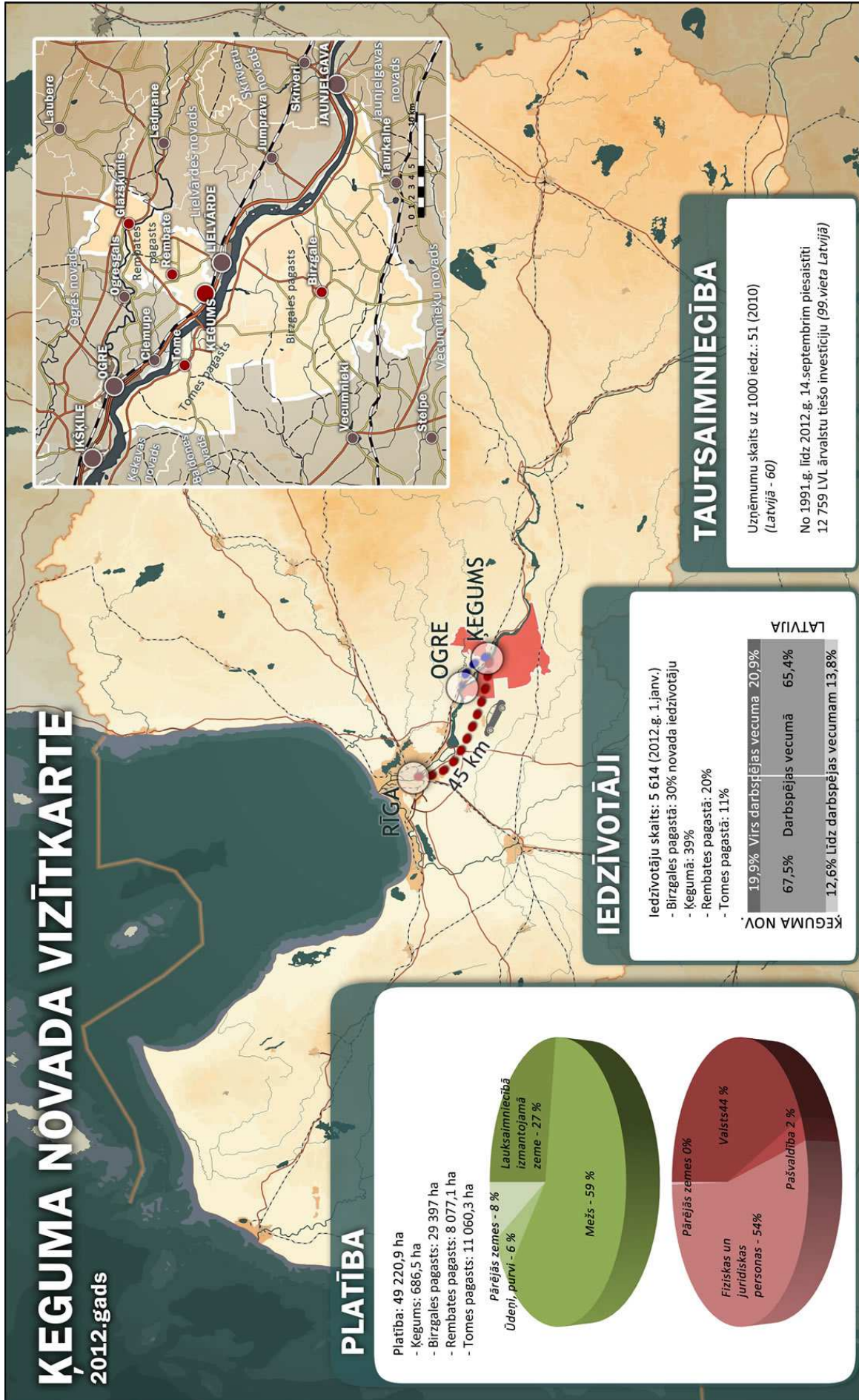
- 1) Esošās situācijas analīze** (analīzes kopsavilkums), kurā aprakstīti Ķeguma novadā pieejamie resursi, attīstības procesu mijiedarbība un funkcionālās saites;
- 2) Stratēģiskā daļa**, kurā ietverts ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), iespējamie attīstības scenāriji, novada ekonomiskā specializācija, ilgtermiņa attīstības mērķi un prioritātes;
- 3) Telpiskās attīstības perspektīva**, kuras ietvaros noteiktas un shematiski attēlotas nozīmīgākās Ķeguma novada telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.

Citi plānošanas dokumenti

Stratēģija ir izstrādāta, pamatojoties uz LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotajām vadlīnijām „Metodiskie ieteikumi ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” un ņemot vērā šādus plānošanas dokumentus:

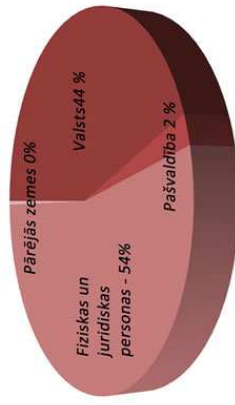
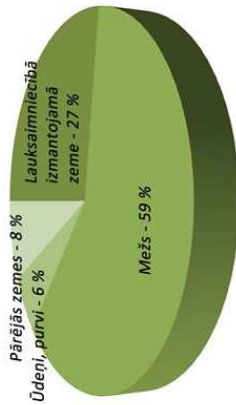
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030) un Latvijas telpiskās attīstības perspektīva;
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000. – 2020.gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2009. – 2013.gadam (aktualizēta 2012.g.);
- Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums 2005. – 2025.gadam;
- Ķeguma novada teritorijas plānojums 2003. – 2015.gadam;
- Ogres rajona Birzgales pagasta teritorijas plānojums 2000. – 2012.gadam (ar 2009.gada grozījumiem);
- Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti u.c.

KEGUMA NOVADA VIZĪTKARTE 2012.gads



PLATĪBA

- Platība: 49 220,9 ha
- Kegums: 686,5 ha
- Birzgales pagasts: 29 397 ha
- Rēmbates pagasts: 8 077,1 ha
- Tomes pagasts: 11 060,3 ha



IEDZĪVOTĀJI

- Iedzīvotāju skaits: 5 614 (2012.g. 1.janv.)
- Birzgales pagastā: 30% novada iedzīvotāju
- Kegumā: 39%
- Rēmbates pagastā: 20%
- Tomes pagastā: 11%

KEGUMA NOV.		LATVIJA	
19,9%	Vīrs darbspējas vecumā	20,9%	
67,5%	Darbspējas vecumā	65,4%	
12,6%	Līdz darbspējas vecumam	13,8%	

TAUTSAIMNIECĪBA

Uzņēmumu skaits uz 1000 iedz.: 51 (2010)
(Latvijā - 60)

No 1991.g. līdz 2012.g. 14.septembrim piesaistīti
12 759 LVL ārvalstu tiešo investīciju (99.vieta Latvijā)

I. Esošās situācijas analīze

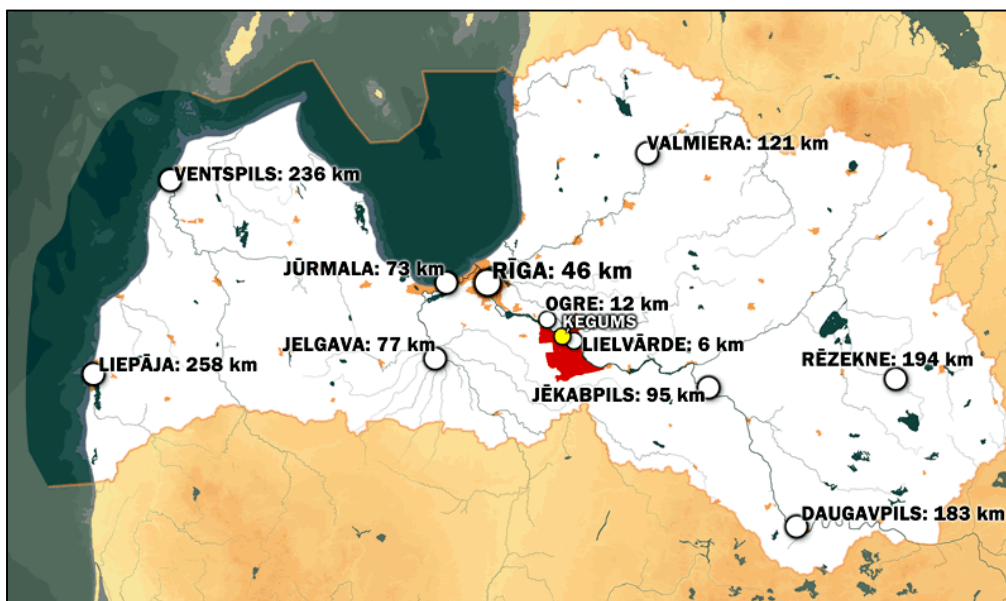
Atšķirīgie pagasti

Ķeguma novads sastāv no četrām teritorijām: Ķeguma pilsētas, Tomes pagasta, Rembates pagasta un Birzgales pagasta. Novada centrs – Ķeguma pilsēta – ir salīdzinoši jauna apdzīvotā vieta, kurai vēl jāatrod sava identitāte un jāizveido savs centrs. Rembates pagasts daļu savas vēsturiskās teritorijas savulaik ir atdevis, lai uz tās izveidotos mūsdienu Lielvārdes un Ķeguma pilsētas, kā rezultātā daļēji ir zaudējis savu identitāti.

Tomes pagasta identitāte ir veidojusies gadsimtiem ilgi, jau Kurzemes hercoga Jēkaba valdīšanas laikā Tomē un tās apkārtnē attīstījās gan manufaktūras, gan liellaivu ostas Daugavā. Vēl 1930jos gados Tomē tika izveidots skaists centrs tolaik modernajās *Art Deco* arhitektūras formās, taču pašlaik saimnieciskās un sabiedriskās aktivitātes pagastā ir samazinājušās, tām daļēji pārceļoties uz Ķegumu. Birzgales pagasts ir vienīgā novada daļa, kas atrodas ārpus Rīgas aglomerācijas zonas.

Ģeogrāfiskais novietojums, apdzīvojumums

Ķeguma novads atrodas Latvijas centrālajā daļā – Vidzemes dienvidu un Zemgales ziemeļu daļās, Daugavas krastos, Rīgas plānošanas reģionā (sk. 1.attēlu), robežojas ar Baldones, Ikšķiles (robeža pa Daugavu), Jaunjelgavas, Ķekavas, Lielvārdes, Ogres un Vecumnieku novadiem.



1.attēls Ķeguma novads, attālumi no Ķeguma līdz citām Latvijas pilsētām¹

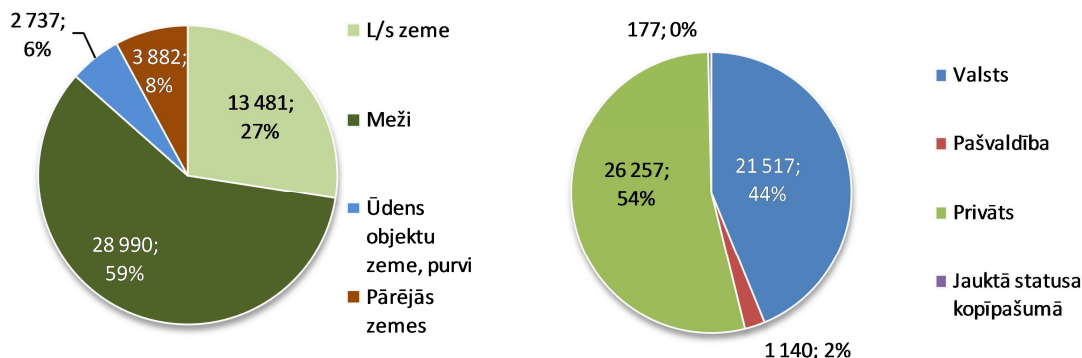
Ķeguma novada teritorija aizņem 49 220,9 ha. Iedzīvotāju blīvums novadā ir gandrīz trīs reizes zemāks (11,4 cilvēki/ km²), nekā vidēji Latvijā (31,6 cilvēki/ km²). No Ķeguma 25 – 30 reizes dienā 55 minūšu laikā ar sabiedrisko transportu var nokļūt Rīgas centrā.

Dabas resursi un vērtības

Būtisks dabas resurss Ķeguma novadā ir ūdeņi (Daugava u.c.). Ķeguma novadā tiek iegūta smilts un smilts – grants, šeit atrodas arī dolomīta un māla atradnes. Meži klāj 59% (28 990 ha) novada teritorijas, turklāt liela

¹ Karte: SIA „NK Konsultāciju birojs”

daļa mežu ir saimnieciskajā zonā. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (t.sk. aramzemes, augļu dārzi, pļavas un ganības) aizņem 27% (13 481 ha) novada teritorijas. Pašvaldības īpašumā (t.sk. piekritīgi) ir tikai 2% zemju (sk. 2.attēlu).



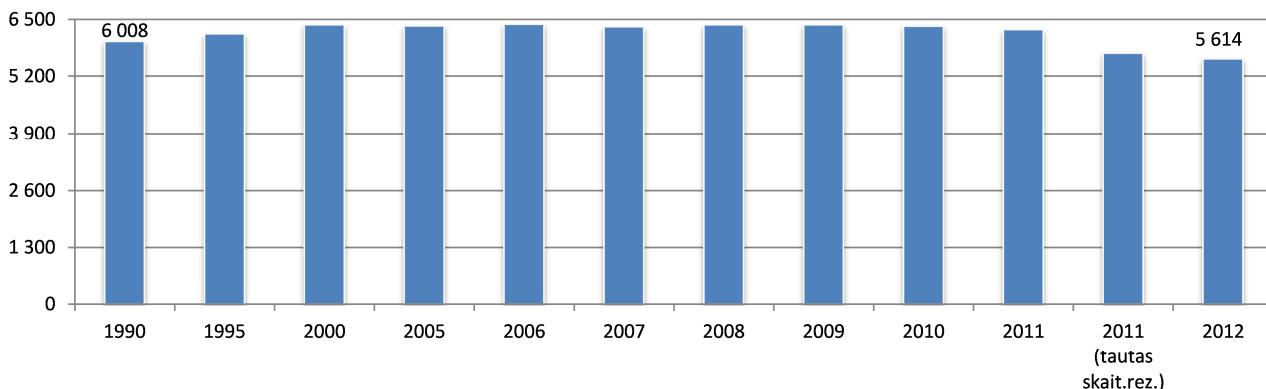
2.attēls Zemes lietošanas veidi un īpašuma statuss² Ķeguma novadā (ha)³, 01.01.2012.

Novads ir ainavisks – šeit atrodas gan Daugavas un Ogres ielejas, gan harmoniska lauku ainava, gan plaši mežu masīvi.

Novadā atrodas divas *Natura 2000* teritorijas – dabas parks „Ogres ieleja” un dabas liegums „Daugava pie Kaibalas”. Dabas aizsardzības plāni pieļauj tūrisma infrastruktūras attīstību abās teritorijās.

Iedzīvotāji

Laikā no 1990. līdz 2012.gadam iedzīvotāju skaits novadā (t.sk. Birzgales un Rembates pagastos pirms Ķeguma novada izveidošanas) ir samazinājies par 6,6% (sk. 3.attēlu), jo novadā ir negatīvs iedzīvotāju dabiskais pieaugums un migrācijas saldo. 2012.gada sākumā Ķeguma novadā dzīvoja 5 614 iedzīvotāji. Latvijā kopumā šai laika periodā iedzīvotāju skaits samazinājies par 23,5%.



3.attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ķeguma novadā⁴, 1990. – 2012.gads

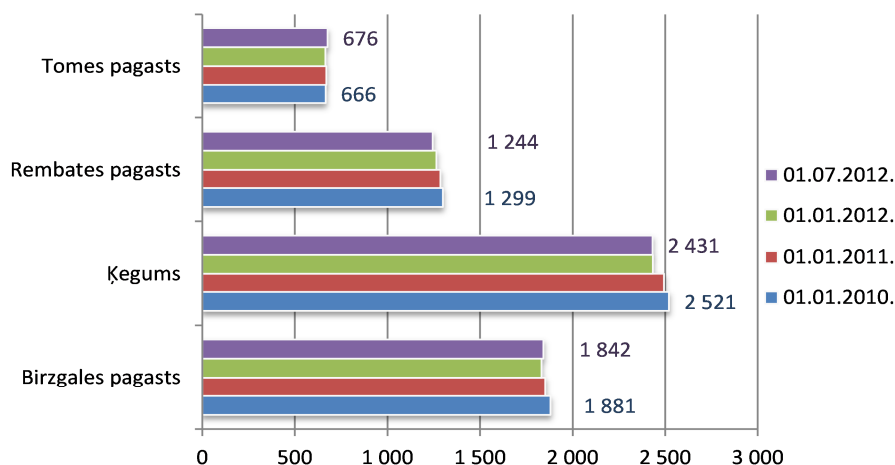
Iedzīvotāju izvietojums novada teritorijā ir nevienmērīgs – 39,3% iedzīvotāju dzīvo Ķegumā, 29,6% – Birzgales pagastā, 20,4% – Rembates pagastā un 10,7% – Tomes pagastā.

²Jaukta statusa kopīpašumi – nekustamie īpašumi, kurus veidojošās domājamās daļas pieder īpašniekiem ar atšķirīgiem īpašnieka statusiem (fiziskajām personām, juridiskajām personām, pašvaldībām vai valstij un valsts institūcijām).

³Informācijas avots: Ķeguma novada dome

⁴Informācijas avots: CSP datu bāze (iedzīvotāju skaits un neregistrētā migrācija novērtēta, izmantojot iedzīvotāju skaitu pēc iedzīvotāju reģistra datiem uz 2011. un 2012.gada sākumu, kā arī iedzīvotāju skaitu uz 2011.gada 1.janvāri, kas pārrēķināts atbilstoši tautas skaitīšanas rezultātiem).

Pēdējos gados visstraujāk iedzīvotāju skaits ir sarucis Rembates pagastā (-4,2%) un Ķegumā (-3,6%), bet Tomes pagastā iedzīvotāju skaits ir nedaudz palielinājies (+1,5%) sk.4.attēlu.



4.attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņas pagastos un Ķegumā⁵, 2010. – 2012.gads

Iedzīvotāju darbības vecumā īpatsvars Ķeguma novadā (67,5%) ir augstāks nekā vidēji Latvijā (65,4%), tādēļ arī demogrāfiskās slodzes⁶ līmenis novadā (549) ir zemāks nekā vidēji Latvijā (573).

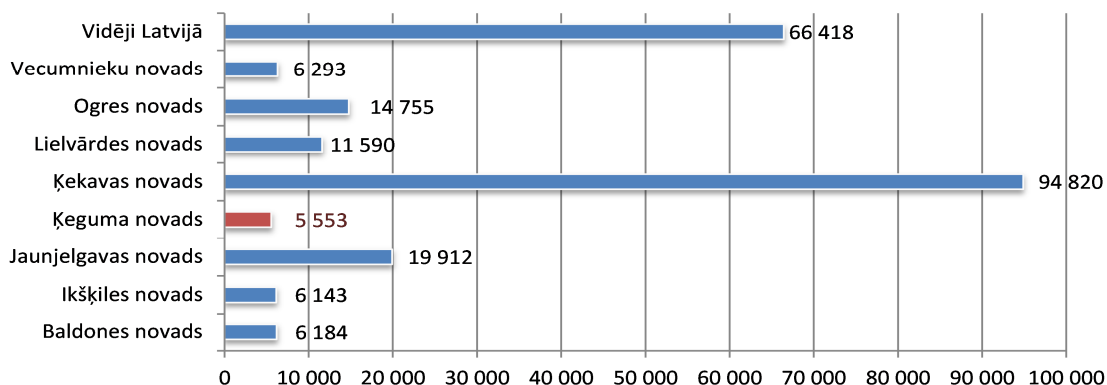
Ekonomika

2011.gadā starp 110 Latvijas novadiem Ķeguma novadā bija 15.augstākais teritorijas attīstības indekss – 0,653.

Novada teritorijā ir novērojama zema iedzīvotāju aktivitāte jaunu uzņēmumu veidošanā – uzņēmumu skaits (2010.g.) uz 1000 cilvēkiem (51) ir zemāks, nekā vidēji Latvijā (61).

2010.gadā Ķeguma novadā bija 122 pašnodarbinātās personas, 97 komercsabiedrības, 22 individuālie komersanti, 24 fondi, nodibinājumi un biedrības, 81 zemnieku un zvejnieku saimniecības u.c.

Vidējais viena uzņēmuma reģistrētā pamatkapitāla apjoms Ķeguma novadā (5 553 LVL) ir mazāks nekā kaimiņu pašvaldībās un vidēji Latvijā (sk. 5.attēlu). Zemais rādītājs Ķeguma novadā daļēji skaidrojams ar to, ka no kopējo reģistrēto uzņēmumu skaita lielu daļu veido zemnieku saimniecības, kurām pamatkapitāls nav jāreģistrē.



5.attēls Ķeguma un kaimiņu novados reģistrēto uzņēmumu reģistrētā pamatkapitāla apjoms (latos)⁷

⁵Informācijas avots: PMLP datu bāze.

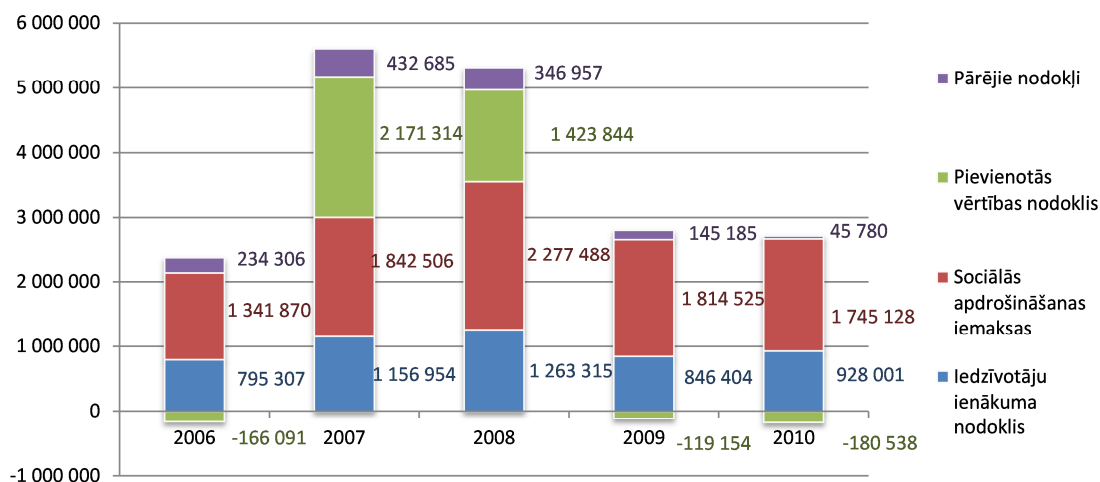
⁶Demogrāfiskās slodzes līmenis – darbības vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaita attiecība pret personu skaitu darbības vecumā.

Novadā esošie uzņēmumi izmanto dabas resursu sniegtās iespējas – lielākais skaits (45,2%, 2010.g.) uzņēmumu darbojas mežsaimniecības un lauksaimniecības nozarēs.

2009.gadā vislielākais nodarbināto skaits Ķeguma novadā bija valsts pārvaldē un aizsardzībā – 27,2% un izglītībā – 13,8%. Strādājošo mēneša vidēja (bruto) darba samaksa⁸ novadā (345 LVL, 2011.g.) bija būtiski zemāka, nekā vidēji Latvijā (504 LVL) un kaimiņu novados (Baldones novadā – 424 LVL, Ikšķiles novadā – 485 LVL, Ķekavas novadā – 453 LVL, Lielvārdes novadā – 378 LVL, Ogres novadā – 367 LVL un Vecumnieku novadā – 411 LVL).

Bezdarba līmenis (30.04.2012.) Ķeguma novadā (6,9%) bija zemāks, nekā vidēji Latvijā (8,7%), tomēr augstāks, nekā vairumā citu Pierīgas pašvaldību. Vairāk kā trešdaļa (43%) bezdarbnieku bez darba bija līdz 6 mēnešiem.

Pasliktinoties ekonomiskajai situācijai valstī, laikā no 2007. līdz 2010.gadam nodokļu ieņēmumi (Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, uzņēmumu ienākumu nodoklis, sociālās apdrošināšanas iemaksas, pievienotās vērtības nodoklis, akcīzes nodoklis, dabas resursu nodoklis, muitas nodoklis u.c.) novadā samazinājās vairāk nekā divas reizes (-54,6%), tomēr 2010.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, jau bija vērojams neliels iedzīvotāju ieņēmumu nodokļa palielinājums (sk. 6.attēlu).



6.attēls Nodokļu ieņēmumi Ķeguma novadā⁹, 2006. – 2010.gads

Transports

Ķeguma novadu šķērso galvenais valsts autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Paternieki). Novada ziemeļos tiek rekonstruēts (notiek autoceļa pārbūve par ātrsatiksmes autoceļu posmā no Kranciema Karjera līdz krustojumam ar autoceļu A6 Koknesē) valsts autoceļš P80 Tīnūži – Koknese, kas veicinās uzņēmējdarbības (sabiedriskā ēdināšana, degvielas uzpildes stacijas u.c.) attīstību autoceļa tuvumā.

Šo ceļu kvalitāte ir laba, bet pārējie valsts un pašvaldības ceļi un ielas novadā pārsvarā ir sliktā stāvoklī un būtiski kavē vienmērīgu visas novada teritorijas attīstību. Tā, piemēram, viens no Rembates ciema attīstību kavējošajiem faktoriem ir tas, ka 1,3 km garumā līdz centram nav noasfaltēts valsts autoceļš V969 Ogresgals – Lielvārde.

Ķeguma novada pašvaldības īpašumā esošo autoceļu kopgarums ir 217,17 km, no tiem tikai 19,25 km jeb 8,9% ir asfaltēti. Novadā trūkst veloslietņu.

⁷Informācijas avots: Lursoft datu bāze www.lursoft.lv, 16.10.2012.

⁸ Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50

⁹Informācijas avots: Valsts ieņēmumu dienests

Novadu šķērso divi stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa infrastruktūras iecirkņi – „Rīga (pasažieru stacija) – Krustpils” (elektrificēts līdz Aizkrauklei) cauri novada centrālajai daļai un „Jelgava – Krustpils” novada dienvidu daļā. Pa dzelzceļu ar vilcienu no Ķeguma var nokļūt Rīgas centrā nepilnas stundas laikā, kas nodrošina lielāku Ķeguma iedzīvotāju mobilitāti un veicina nodarbinātību.

Rembates pagastā atrodas militārais lidlauks – Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāze „Lielvārde”, kurā norisinās rekonstrukcijas darbi.

Komunālā saimniecība

Ķegumā un Birzgalē ir centralizētas siltumapgādes sistēmas, kas darbojas ar vietējo kurināmo. Centralizēta ūdensapgādes sistēma ir Ķegumā, Tomē, Rembatē un Birzgalē, notekūdeņu savākšanas sistēmas – Ķegumā, Rembatē un Birzgalē.

Novada teritorijā nav bīstamo atkritumu savākšanas vietas, nav arī atkritumu šķirošanas laukumu (atkritumi tiek šķiroti daļēji).

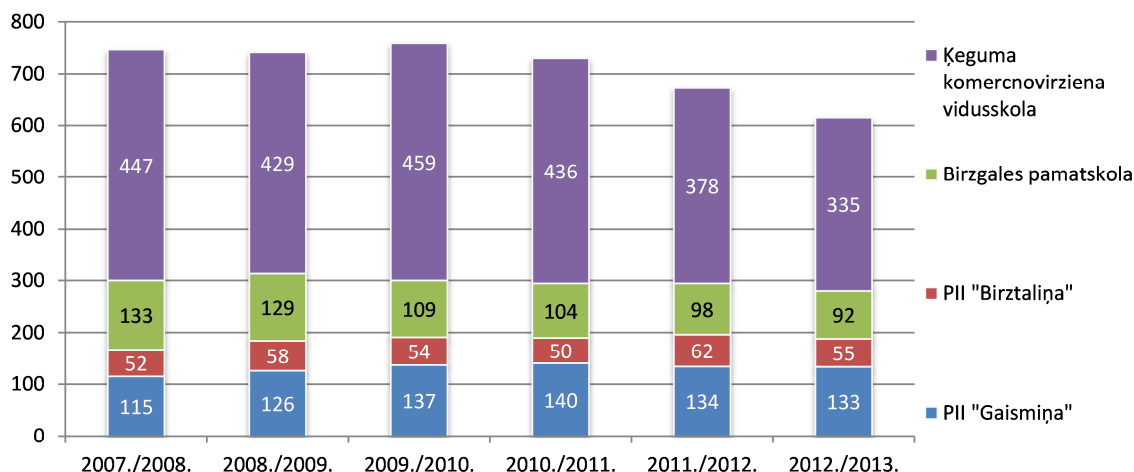
Novadā nav pieejams pieslēgums pie maģistrālā gāzes vada Rīga – Daugavpils, jo a/s „Latvijas Gāze” 2008.gadā veikto aprēķinu ietvaros gāzes infrastruktūras „Lielvārdes pilsēta – Rembates pagasts – Ķeguma pilsēta” izbūve tika atzīta par nerentablu.

Elektroapgādes līniju pārklājums novadā ir tieši atkarīgs no konkrētās teritorijas atrašanās vietas – gar autoceļiem un apdzīvoto vietu tuvumā elektroapgādes tīklu pārklājums ir blīvāks.

Izglītība, sports un kultūra

Novadā atrodas divas vispārējās pirmsskolas izglītības iestādes – „Gaismiņa” Ķegumā un „Birztaliņa” Birzgalē, divas vispārējās izglītības skolas – Ķeguma komercnovirziena vidusskola un Birzgales pamatskola, profesionālās ievirzes skola – Birzgales mūzikas skola (ar mūzikas skolas klasēm Ķegumā) un Ogres mākslas skolas klases Ķegumā.

Pasliktinoties demogrāfiskajai situācijai un palielinoties iedzīvotāju migrācijai, izglītojamo skaits novada izglītības iestādēs samazinās (sk. 7.attēlu).



7.attēls Izglītojamo skaits novada pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs 2006./2007.m.g. – 2012./2013.m.g.¹⁰

¹⁰Informācijas avots: Ķeguma novada pašvaldība

Lai gan dzimstība novadā krītas, un samazinās izglītojamo skaits novada izglītības iestādēs, Ķeguma bērnudārzā 2-gadīgo bērnu grupā nav iespējams uzņemt visus pieteiktos bērnus.

Ķeguma novadā atrodas motocentrs „Zelta Zirgs”, kurā notiek ne tikai Latvijas un Baltijas mēroga pasākumi, bet arī Eiropas un Pasaules čempionāti motokrosā. 2012.gadā motocentram „Zelta Zirgs” tika piešķirts nacionālās sporta bāzes statuss.

Novads ir bagāts ar kultūras iestādēm – šeit atrodas 12 kultūras iestādes, t.sk. 4 tautas nami – Ķegumā, Birzgalē, Rembatē un Tomē. Kultūras iestādes aktīvi uztur un veido novada iedzīvotāju identitātes sajūtu, iedzīvotāji ar to darbību kopumā ir apmierināti.

Pakalpojumi

Ķeguma novadā tikai daļēji ir pieejami iedzīvotājiem nepieciešami sadzīves pakalpojumi (sk. 1.tabulu). Viens no iemesliem ir tas, ka Ķegumā un citās novada apdzīvotajās vietās nav izveidojušies pakalpojumu centri, ap kuriem grupētos tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumi.

1.tabula

Ķeguma novadā pieejamie pakalpojumi

Nr.p.k.	Pakalpojums	Ķegums	Birzgale	Rembate	Tome
1.	Pasta nodaļa	✓	✓	✓	-
2.	Pārtikas preču veikals	✓	✓	✓	✓
3.	Sabiedriskais transports	✓	✓	✓	✓
4.	Bankas pakalpojumi	-	-	-	-
5.	Bankomāts	✓	-	-	-
6.	Pamatizglītība	✓	✓	-	-
7.	Vidējā izglītība	✓	-	-	-
8.	Profesionālā izglītība	-	-	-	-
9.	Bibliotēka	✓	✓	✓	✓
10.	Medicīniskā aprūpe mājās (ģimenes ārsts)	✓	✓	✓	-
11.	Aptieka	✓	✓	✓	-
12.	Sociālā palīdzība	✓	✓	✓	✓
13.	Centralizētas inženierkomunikācijas (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde)	✓	✓	daļēji	daļēji
14.	Citi pakalpojumi (frizētava u.c.)	✓	✓	✓	-

Pārvalde

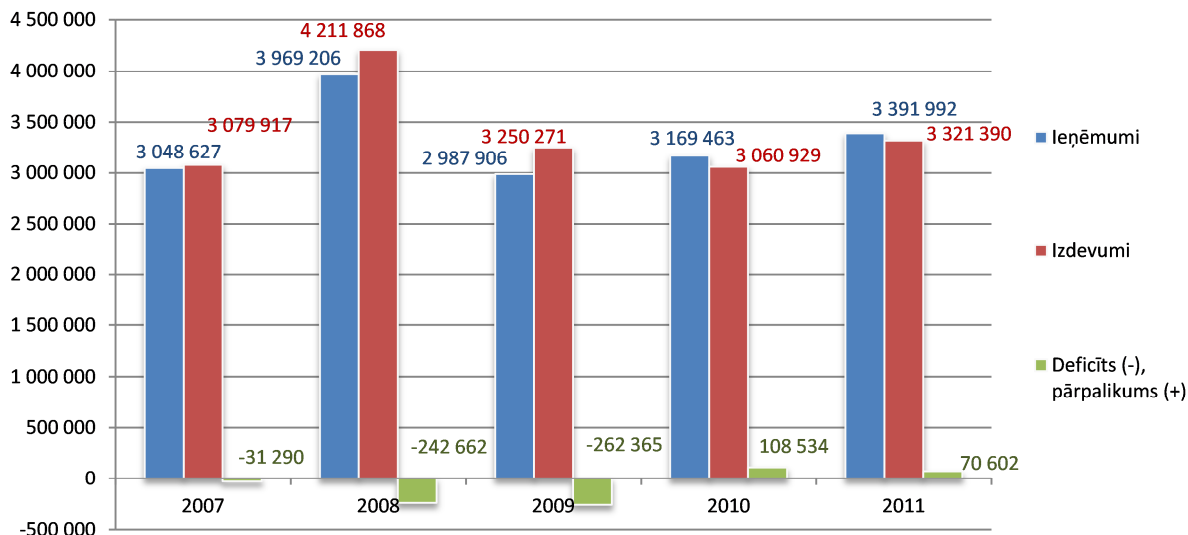
Ķeguma novads pašreizējās teritoriālās robežās izveidots 2009.gada 1.jūlijā. Pašvaldības sniegtie pakalpojumi novada iedzīvotājiem tiek sniegti Ķeguma novada domē, Birzgales un Rembates pagasta pārvaldēs.

Pašvaldībā ir 15 pašvaldības budžeta iestādes, pašvaldība ir arī kapitāldaļu turētāja 4 kapitālsabiedrībās.

Laikā no 2007.gada līdz 2011.gadam Ķeguma novada pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi kopumā ir palielinājušies. 2010. un 2011.gadā pašvaldība ir strādājusi ar budžeta pārpalikumu (sk. 8.attēlu).

2011.gadā pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veidoja:

- Nodokļu ieņēmumi – 60,4%;
- Nenodokļu ieņēmumi – 4,9%;
- Saņemtie valsts un pašvaldības budžeta transferti un maksājumi – 34,7%.



8.attēls Kēguma novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi (latos)¹¹, 2007. – 2011.gads

Nozaru griezumā (pa funkcionālajām kategorijām) lielākie izdevumi no pašvaldības pamatbudžeta 2011.gadā tika veikti izglītībai (41,3%), pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai (23,3%) un vispārējiem vadības dienestiem (16,2%).

2011.gadā Kēguma novada gada saistības (6,68%) veidoja 17 aizņēmumu līgumi un divi galvojuma līgumi ar kopējo saistību summu 2 362 472 LVL. Turpmākajos gados (pēc 2012.gada) Kēguma novada pašvaldības ikgadējo saistību apmērs samazināsies, ja pašvaldība neuzņemsies jaunas kredītsaistības un nesamazināsies pamatbudžeta ieņēmumi.

Aizņēmumi tika ņemti, galvenokārt, komunālās saimniecības (siltumapgāde, energoefektivitātes paaugstināšanas darbi, notekūdeņu attīrīšana, atkritumu saimniecība u.c.), izglītības, sporta un citu infrastruktūras attīstības projektu īstenošanai.

Nozīmīgākie īstenotie projekti

Laikā no 2008. līdz 2011.gadam pašvaldība novada attīstībā ir ieguldījusi 2 194 679 LVL. Izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus, valsts investīcijas un piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu, kā arī citu finanšu instrumentu līdzekļus, īstenojusi 17 investīciju projektus kopsummā par 1 322 904 LVL. Investīciju projekti īstenoti galvenokārt, lai uzlabotu izglītības, kultūras un komunālos pakalpojumus, paaugstinātu pašvaldības ēku energoefektivitāti, uzlabotu materiāltehnisko bāzi u.c.

Finansiāli nozīmīgākie īstenotie projekti ir „Gājēju celiņa izbūve Celtnieku ielā Kēgumā”, „Energoefektivitātes paaugstināšana Kēguma komercnovirziena vidusskolā un pirmsskolas izglītības iestādē „Gaismiņa””, „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldībā darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai”, „Kēguma novada Birzgales pagasta Birzgales ciema ūdenssaimniecības attīstība” u.c.

2011.gada decembrī realizācijā bija seši projekti kopsummā par 927 016 LVL. 2011.gada beigās un 2012.gada sākumā tika apstiprināti vēl septiņi projekti par kopējo summu 587 667 LVL.

¹¹Informācijas avots: Valsts kases pašvaldību budžeta pārskati

Funkcionālās saites ar apkārtējām teritorijām

Nemot vērā Ķeguma novada resursus, tika identificētas funkcionālās saites ar blakus esošajiem novadiem jomās, kurās sadarbība jau ir izveidojusies vai to ir nepieciešams izveidot (sk. 2.tabulu):

2.tabula

Novada funkcionālās saites

Funkcionālā ietekme	Sadarbības teritorijas	Sadarbības tēmas	Skaidrojums, vērtējums
Izglītība	Visa Latvija	Izglītības iespējas pēc pamatskolas un vidusskolas	Ķeguma novada jaunieši profesionālo izglītību iegūst ārpus novada, jo pašvaldībā nav profesionālās izglītības iestāžu. Augstākās izglītības iestādes ir pieejamas Rīgā un citās Latvijas pilsētās (Jelgavā, Liepājā u.c.). <i>Jāizvērtē Ķeguma komercnovirziena vidusskolas piedāvātās mācību programmas, apsverot iespēju attīstīt specializētu izglītības piedāvājumu.</i>
Infrastruktūra	Rīga, kaimiņu pašvaldības	Dzelzceļš, ceļi	Gaidāmā pasažieru dzelzceļa sistēmas modernizācija ļaus nokļūt no Ķeguma uz Rīgu vēl ērtāk un ātrāk, taču, lai šo iespēju izmantotu, ir nepieciešamas rīcības dzelzceļa infrastruktūras uzlabošanai Ķegumā. Gaidāmā P80 ceļa attīstība ļaus nokļūt no Glāzšķūņa uz Rīgu ātrāk, paverot iespēju Glāzšķūni attīstīt gan dzīvojamo apbūvi, gan veidot jaunus uzņēmumus. <i>Sadarbībā ar VAS „Latvijas valsts ceļi” un citām pašvaldībām ir nepieciešams uzlabot pašvaldības savienošo ceļu kvalitāti, izbūvēt jaunu, transporta intensitātei atbilstošu tiltu pār Daugavas upi un pārvalu vai tuneli dzelzceļa šķērsojumam. Nepieciešams attīstīt veloceļņus un gājēju celiņus, t.sk. gar abiem Daugavas un Ogres krastiem.</i>
Industriālās zonas	Ogres novads	Nekustamā īpašuma nodrošinājums ražošanas un pakalpojumu attīstībai	Attīstot jaunas ražotnes un loģistikas uzņēmumus pie Ķeguma pilsētas tiešā dzelzceļa un valsts galvenā autoceļa tuvumā, nākotnē var rasties nepieciešamība izmantot zemes platības, kas atrodas Ogres novadā. <i>Sekmīgai uzņēmējdarbības attīstībai šajā teritorijā ir jāvērtē nepieciešamība veikt novadu robežu korekciju un / jeb attīstīt saskaņotu abu pašvaldību rīcību investīciju piesaistē.</i>
Darba tirgus	Rīga, Ogres novads u.c. kaimiņu novadi	Sabiedriskais transports Transporta infrastruktūra	<i>Novads ir pietiekami ērti sasniedzams, lai varētu apvienot dzīvošanu Ķeguma novadā ar darbu citās pašvaldībās. Pastāv arī iespēja veidot citu novadu iedzīvotājus interesējošas darba vietas Ķeguma novadā.</i>
Tūrisms un atpūta	Ogres novads, Lielvārdes novads u.c. kaimiņu novadi	Kopīgi tūrisma maršruti Kopīga aktīvās atpūtas infrastruktūra	Ķeguma novada tūrisma objekti ir iekļauti apkārtējo pašvaldību tūrisma maršrutos. <i>Novadu šķērso starptautiskais velomaršruts Tour de LatEst, kuru nepieciešams būtiski pilnveidot.</i>
Pakalpojumu pieejamība	Rīga, Ogres un Lielvārdes novads	Sadzīves pakalpojumu pieejamība, iepirkšanās, bankas pakalpojumi	Papildus Ķeguma novadā pieejamiem sadzīves pakalpojumiem un iepirkšanās iespējām novada iedzīvotāji visbiežāk iepērkas, apmeklē veikalus, izmanto sadzīves un banku pakalpojumus Ogrē, Lielvārdē un Rīgā. <i>Ķeguma novada iedzīvotāji uzskata, ka novadā ir iespējams izveidot sadzīves pakalpojumus, kurus izmantotu arī citu pašvaldību iedzīvotāji.</i>
Dabas aizsardzība	Ogres, Lielvārdes, Ērgļu novadi	Kopīga īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana	<i>Veiksmīgai dabas parka „Ogres ieleja” apsaimniekošanai nepieciešama kopīga pašvaldību rīcība, apsaimniekojot, attīstot infrastruktūru un informācijas materiālus.</i> <i>Veiksmīgai dabas lieguma „Daugava pie Kaibalas” apsaimniekošanai nepieciešama sadarbība ar Lielvārdes novadu, apsaimniekojot, attīstot plānoto infrastruktūru un veidojot informatīvos materiālus.</i>

II. Stratēģiskā daļa

1. Ilgtermiņa attīstības redzējums

Ķeguma novada veiksmes formula ir: **stabila attīstība labākai dzīvei**.

Ķeguma novada attīstību nodrošina novada iedzīvotāju spējas, ambīcijas un apņēmīga rīcība, bet stabilitāti – pārdomāti lēmumi un saimnieciskās darbības daudzveidība.

2. Iespējamie attīstības scenāriji

Ķeguma novada rīcībā nav, un prognozējams, ka turpmākajos gados nebūs pietiekamu finanšu, laika un cilvēkresursu, lai realizētu visas vēlamās rīcības. Šādā situācijā ir nepieciešams izvēlēties prioritāros mērķus un rīcības, kuru īstenošanai novadam būs pietiekami daudz resursu un kuru īstenošana sniegs vislielāko atdevi un jaunus resursus citu rīcību realizācijai.

Ķeguma novadam ir iespēja izvēlēties vairākus **attīstības scenārijus**, un katram no tiem ir savas priekšrocības un trūkumi. Reālajā dzīvē neviens no šiem scenārijiem nav realizējams atsevišķi. Tomēr, izstrādājot Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, katrs no tiem jāanalizē atsevišķi kā vienkāršots iespējamo rīcību un to seku modelis.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros tika analizēti četri Ķeguma novada attīstības scenāriji: (1) „Inerces scenārijs”, (2) „Guļamrajons”, (3) „Vietējā uzņēmējdarbība” un (4) „Investīciju piesaiste”. Katram no šiem scenārijiem tika identificēti prioritārie veicamie darbi, scenārija priekšrocības un trūkumi, tika izraudzīti vēlamākie attīstības scenāriji.

- **Inerces scenārijs:** novads var turpināt pašreizējo attīstību – bez noteiktas virzības, cerot, ka kopējā ekonomiskā situācija valstī un reģionā uzlabosies un līdz ar to arī Ķeguma novada attīstība kļūs straujāka. Šī scenārija ietvaros Ķeguma novada iedzīvotāju jaunā paaudze nav motivēta šeit palikt, novadā nav arī jaunienācēju. Rezultātā gaidāma iedzīvotāju skaita samazināšanās un līdz ar to, pakāpeniska pašvaldības sniegto pakalpojumu klāsta samazināšanās un novada kā dzīves vietas pievilcības samazināšanās.
- **„Guļamrajons”:** pateicoties tam, ka no Ķeguma novada var ērti un ātri sasniegt Rīgu un citas Rīgas aglomerācijā esošās pilsētas, novadam ir iespēja attīstīties kā vietai, kur pārnakšņot un ikdienā strādāt Rīgā un citās pilsētās. Šī scenārija īstenošanai novadā nepieciešams nodrošināt kvalitatīvu un pievilcīgu dzīves vidi un ērtu transporta infrastruktūru. To īstenojot, novadā palielināsies iedzīvotāju, jo īpaši jaunu ģimeņu skaits, taču novada iedzīvotāju labklājība lielā mērā būs pakļauta darba vietu pieejamībai un ekonomiskajai stabilitātei ārpus novada.
- **Vietējā uzņēmējdarbība:** Ķeguma novada pašvaldībai pastāv iespēja attīstīt vietējo uzņēmējdarbību, veicinot uzņēmējdarbības garu, iedrošinot un atbalstot novada iedzīvotāju iniciatīvu, veicinot izglītības un nodarbinātības savstarpējo sasaisti un aktīvi iesaistoties darba tirgus veidošanā. Novada iedzīvotājiem ir daudzveidīgas mazās un vidējās uzņēmējdarbības iespējas – šeit ir meža un lauksaimniecības resursi, iespējas piesaistīt tūristus, konferences un sarīkojumus, gar satiksmes maģistrālēm iespējams sniegt ēdināšanas un citus sadzīves pakalpojumus. Šis scenārijs nodrošina stabili un līdzsvarotu novada attīstību.
- **Investīciju piesaiste:** mērķtiecīgi attīstot ražošanai un pakalpojumiem piemērotas teritorijas, t.sk. Ķeguma pilsētā, novadam ir iespējas piesaistīt ārējās investīcijas un radīt jaunas darba vietas, šādi padarot novadu par pievilcīgāku dzīves vietu. Jaunās darba vietas piesaistīs novadam jaunus iedzīvotājus, taču, tā kā novadam nav izteiktas specializācijas izglītībā un uzņēmējdarbības tradīciju, un novadā nav reti sastopamu

dabas resursu, ir maz ticams, ka novadā vidējā termiņā tiks nodrošināts augsts vidējā atalgojuma līmenis. Tomēr, veicinot novada specializāciju un konkurētspēju noteiktās jomās, ilgtermiņā vidējā atalgojuma līmeni ir iespējams celt.

Diskusijās ar novada iedzīvotājiem „Inerces scenārijs” guva vismazāko atbalstu (3 no 51 balsīm), „Guļamrajona” scenārijs ieguva 5 balsis, „Investīciju piesaiste” – 20 balsis, savukārt „Vietējās uzņēmējdarbības” scenārijs guva vislielāko atbalstu – 23 balsis. Diskusiju gaitā tika gūta atziņa, ka pēdējiem trim scenārijiem ir vērtīgas iezīmes, kuras jācenšas ietvert Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā:

- „Guļamrajona” scenārijs rada motivāciju uzturēt augstu vides kvalitāti, attīstīt sabiedrisko transportu, to realizējot, novadā ierastos jauni iedzīvotāji;
- „Vietējās uzņēmējdarbības scenārijs” ilgtermiņā dod vislielāko atdevi, palielinot iedzīvotāju un novada pašvaldības ieņēmumus, samazinot sociālā budžeta izdevumus, veicinot vienmērīgu visa novada attīstību;
- „Investīciju piesaistes” scenārija rezultātā tiek radīts liels skaits darba vietu, attīstoties lieliem uzņēmumiem, rodas jaunas mazo un vidējouzņēmumu attīstības iespējas.

3. Ekonomiskā specializācija

Ķeguma novada attīstība ilgtermiņā ir vērsta uz **daudzveidīgas uzņēmējdarbības** attīstību. Šī mērķa sasniegšanai novadā nepieciešams ne tikai izveidot kvalitatīvu un racionālu uzņēmējdarbības infrastruktūru, bet arī nodrošināt novada iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi un sociālo infrastruktūru.

Tā kā Ķeguma novadā esošie resursi var nodrošināt veiksmīgu dažādu nozaru uzņēmumu attīstību, novada ekonomiskā specializācija neparedz šauru orientāciju uz noteiktām ražošanas un pakalpojumu nozarēm. Tomēr novada ekonomiskajā attīstībā ir īpaši jāveicina šādu nozaru attīstība:

- **Augstvērtīgas lauksaimniecības un zivsaimniecības produkcijas, jo īpaši augļu, ogu un graudu ražošana un pārstrāde.**
Veiksmes faktori: Lauksaimniecībā izmantojamu zemju platības, lauksaimnieciskās ražošanas un zivsaimniecības tradīcijas, galvenais valsts autoceļš un dzelzceļš, lielākā daļa novada atrodas Rīgas aglomerācijas zonā.
Galvenie uzdevumi: Ķeguma novada lauksaimniekiem un zivsaimniekiem ir jānodrošina pēc iespējas augstvērtīgas produkcijas (jo īpaši bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas) ražošana, jāmeklē un jāattīsta specifiski nišas produkti un savstarpēji jākooperējas, lai nodrošinātu pietiekamu produkcijas apjomu veikalu ķēdēm.
- **Koksnes un citu mežsaimniecības produktu ražošana, pārstrāde.**
Veiksmes faktori: 59% novada platības klāj meži, novadu šķērso galvenais valsts autoceļš A6 un dzelzceļš, lielākā daļa novada atrodas Rīgas aglomerācijas zonā, nozarē ir neaizņemtas nišas.
Galvenie uzdevumi: Nozares uzņēmējiem vēlams attīstīt specifisku nišas produktu ražošanu.
- **Daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu attīstība.**
Veiksmes faktori: Novada ainaviskā izteiksmība, Daugava, daļa novada atrodas Rīgas aglomerācijas zonā, nepietiekamais kvalitatīvu ģimeņu tūrisma, dabas tūrisma, satikšanās vietu skaits un daudzveidība Rīgas tuvumā.
Galvenie uzdevumi: Izmantojot novada ainavas resursus, nozares uzņēmējiem sadarbībā ar pašvaldību jāattīsta oriģināls un kvalitatīvs ģimeņu tūrisma, dabas tūrisma un tikšanās vietu piedāvājums.
- **Loģistikas pakalpojumu attīstība Ķegumā un Glāzšķūnī.**

Veiksmes faktori: Galvenais valsts autoceļš A6, rekonstruētais valsts autoceļš P80, dzelzceļš, Ķegums un Glāzšķūnis atrodas Rīgas aglomerācijas zonā.

Galvenie uzdevumi: Attīstīt infrastruktūru, nodrošinot nekustamā īpašuma pieejamību, pilnveidot pašvaldības pakalpojumus potenciālajiem investoriem.

Jaunu ražotņu attīstība.

Veiksmes faktori: Galvenais valsts autoceļš A6 un rekonstruētais valsts autoceļš P80, dzelzceļš, Ķeguma HES, kas dod iespēju Ķegumā un Tomē veidot ražotnes ar energoietilpīgiem ražošanas procesiem, augstāks iedzīvotāju blīvums Ķeguma pilsētā un tās tuvumā, lielākā daļa novada atrodas Rīgas aglomerācijas zonā.

Galvenie uzdevumi: Nodrošināt zemes platību pieejamību ražotņu attīstībai, izveidot nepieciešamo infrastruktūru Ķeguma industriālā parka attīstībai, pilnveidot pašvaldības pakalpojumus potenciālajiem investoriem ar mērķi piesaistīt investīcijas mazu, vidēju un lielu uzņēmumu – ražotņu izveidei Ķegumā, Birzgalē, Rembatē un Tomē. Jaunveidojamo uzņēmumu profils ir nosakāms, pirms investīciju piesaistes veicot plašāku analīzi gan reģiona, gan arī starptautiskā kontekstā ar mērķi izveidot tādus uzņēmumus, kas ražo eksportspējīgu produkciju.

4. Ilgtermiņa mērķi un prioritātes

Lai īstenotu Ķeguma novada veiksmes formulu – stabilu attīstību labākai dzīvei, novadā ir jāsasniedz divi ilgtermiņa attīstības mērķi:

IM1. Attīstīta uzņēmējdarbība

Sasniedzot šo mērķi, Ķeguma novadā tiks nodrošinātas labi apmaksātas darba vietas novada iedzīvotājiem un radītas iespējas šeit strādāt arī citu novadu iedzīvotājiem. Mērķa sasniegšanai novada attīstībā ir jāievēro šādas prioritātes:

P1a. Plānoti un kvalitatīvi pašvaldības pakalpojumi un atbalsta pasākumi uzņēmējiem un investoriem

Ķeguma novada pašvaldībai savu pilnvaru ietvaros ir jānodrošina kvalitatīvi administratīva un informatīva rakstura pakalpojumi novada teritorijā strādājošiem uzņēmējiem un investoriem, šādi apliecinot, ka darba devēji Ķeguma novadā ir laipni gaidīti un augstu vērtēti. Pašvaldībai ir jāatbalsta un jāapbalvo veiksmīgākie un sociāli apzinīgie darba devēji, šādi informējot par labas uzņēmējdarbības prakses piemēriem un iedrošinot citus sekot šādai praksei.

P1b. Racionāla un kvalitatīva infrastruktūra uzņēmējdarbības veikšanai

Pašvaldībai, sadarbojoties ar partneriem, ir jāveicina esošo un topošo novada uzņēmumu attīstība, savu pilnvaru ietvaros nodrošinot tos ar piemērotām zemes platībām, kā arī iespējami racionālu un efektīvu satiksmes, energoapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas un sakaru infrastruktūru. Īpaša uzmanība ir jāpievērš industriālā parka attīstībai Ķeguma pilsētā un/vai tās tiešā tuvumā, kā arī Ķeguma pilsētas centra kā pievilcīga pakalpojumu centra attīstībai.

P1c. Vietējo uzņēmējdarbību veicinoša izglītība

Novada izglītības iestādēm savas kompetences ietvaros ir jānodrošina cieša saikne ar uzņēmējdarbības vidi, lai izglītojamie jau mācību laikā gūtu praktisku uzņēmējdarbības pieredzi un attīstītu savus uzņēmumus novada teritorijā. Jānodrošina arī profesionālās ievirzes izglītības dažādošana.

Prognozējamie rādītāji

Prioritāte	Rādītājs	Bāzes gads	Bāzes indikators	2037.gadā sasniedzamais rezultāts
P1a	Ekonomiski aktīvo tirgus vienību skaits uz 1 000 iedzīvotājiem	2010	51	>75
	Piesaistīto ārvalstu tiešo investīciju apjoms kopš 1991.gada sākuma (latos)	2012	12 759	>1 000 000
P1b	Uzņēmējdarbības veikšanai piemērotu ēku platība, m ²	2011	108 191	> 120 000
	Ar uzņēmējdarbībai piemērotu infrastruktūru nodrošināts industriālais parks	2012	-	1
P1c	Publiskie interneta pieejas punkti	2012	4	> 7
	Profesionāli orientēta virziena izglītības programmas Ķeguma komercnovirziena vidusskolā	2012	1	> 2
	Prakses vietu skaits novada uzņēmumos	2012	0	>15

IM2. Kvalitatīva sociālā un komunālā infrastruktūra

Sasniedzot šo mērķi, Ķeguma novada iedzīvotājiem tiks sniegti kvalitatīvi pašvaldības sociālie un komunālie pakalpojumi. Mērķa sasniegšanai novada attīstībā ir jāievēro šādas prioritātes:

P2a. Efektīva pārvaldība

Ķeguma novada pašvaldībai ir jānodrošina finansiāli un administratīvi racionāla un efektīva novada pārvaldība un novada interešu pārstāvēšana. Novada pārvaldībā aktīvi jāiesaista nevalstiskās organizācijas un uzņēmēju pārstāvji.

P2b. Daudzpusīga izglītība

Novada iedzīvotājiem novada teritorijā ir jānodrošina tādi pirmsskolas, pamata, vidējās un profesionālās ievirzes izglītības pakalpojumi, kas izglītojamajiem sniegtu konkurences priekšrocības darba tirgū un/jeb turpinot mācības citās izglītības iestādēs. Novada iedzīvotājiem jānodrošina tādi mūžizglītības pakalpojumi, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam un sniedz konkurences priekšrocības darba tirgū.

P2c. Pieejama veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi

Novada teritorijā ir jānodrošina kvalitatīva un pieejama sporta infrastruktūra un informācija par veselīgu dzīves veidu. Novada iedzīvotājiem ir jānodrošina kvalitatīvi sociālās aprūpes un primārās veselības aprūpes pakalpojumi, kā arī laba sekundārās un terciārās veselības aprūpes pieejamība. Novada iedzīvotājiem ir jānodrošina daudzveidīgas iespējas iesaistīties kultūras dzīves aktivitātēs un saņemt informāciju par norisēm gan novadā, gan ārpus tā. Novada iedzīvotājiem ir jābūt drošiem par to, ka novada pašvaldība, pašvaldības iestādes un nevalstiskās organizācijas sniegs nepieciešamo atbalstu sarežģītās dzīves situācijās.

P2d. Kvalitatīva transporta infrastruktūra

Pašvaldībai ir jānodrošina augsta pašvaldības pārziņā esošās satiksmes infrastruktūras kvalitāte un, sadarbojoties ar valsts institūcijām, jāveicina augstas kvalitātes valsts ceļu un dzelzceļa infrastruktūras attīstība novada teritorijā. Sadarbībā ar valsts institūcijām ir jāizvērtē jauna Daugavas šķērsojuma izbūves iespēja Ķeguma pilsētas tuvumā un, pozitīva vērtējuma gadījumā, jāveicina šī šķērsojuma izbūve. Pašvaldībai ir jāveicina sabiedriskā transporta attīstība novada teritorijā, jo īpaši starp Ķegumu un pārējām novada

apdzīvotajām vietām, kā arī jāveicina videi un veselībai draudzīgas transporta infrastruktūras attīstība, t.sk. veloceļu, gājēju ceļu un elektromobiļu apkalpes infrastruktūras attīstība.

P2e. Kvalitatīva dzīves vide

Novada teritorijā ir jānodrošina dabas un kultūras mantojuma saglabāšana, un tīras vides saglabāšana. Pašvaldībai ir jānodrošina augstvērtīga publiskās telpas kvalitāte un pieejamība, kā arī jāveicina privātipašumu sakoptība. Novada iedzīvotāji ir jānodrošina ar kvalitatīvu komunālo infrastruktūru, kuras izmantošana ir ekonomiski pamatota.

4.tabula

Prognozējamie rādītāji

Prioritāte	Rādītājs	Bāzes gads	Bāzes indikators	2037.gadā sasniedzamais rezultāts
P2a	Novada teritorijas attīstības indekss	2011	0,653	>0,800
	Ikgadējais pašvaldības saistību maksājumu apjoms, % no pamatbudžeta ieņēmumiem	31.12.2011.	6,68%	<10%
P2b	Izglītojamo skaits novada pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs	2011./2012.	672	>700
P2c	Mūžizglītības programmas novada izglītības iestādēs	2012	0	>5
	Iedzīvotāju skaits novadā	01.2012.	5 614	> 5 400
P2d	Dalībnieku skaits novada pašdarbības kolektīvos	2011	369	>580
	Dienas centrs	2011	0	>2
	Pašvaldības autoceļi ar melno segumu, % no kopgaruma	2012	8,9	>20
	Pašvaldības ielas ar melno segumu, % no kopgaruma	2012	49,1	>69
	Tilts pāri Daugavai	2012	1	2
	Divlīmeņu dzelzceļa pārbrauktuve Ķegumā	2012	-	1
	Izbūvēti veloceļi (km)	2012	0	20
P2e	Īstenoti pašvaldības investīciju projekti (kopskaitis kopš 2008.gada sākuma)	līdz 2011.g.	17	100
	Īstenoti pašvaldības investīciju projekti (kopsumma LVL kopš 2008.gada sākuma)	līdz 2011.g.	1 322 904	> 13 000 000
	Atkritumu šķirošanas laukumi (skaits)	2012	0	4

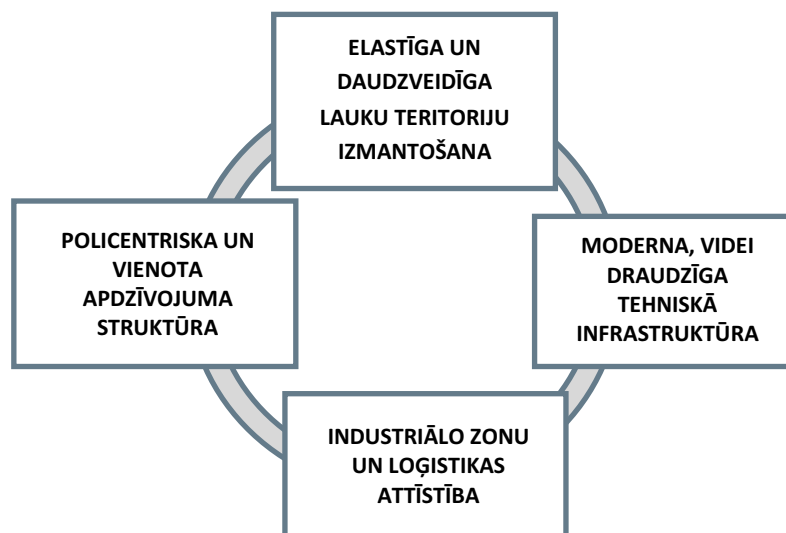
III. Telpiskās attīstības perspektīva

1. Telpiskās perspektīvas attīstības virzieni

Ķeguma novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ir veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu Ķeguma pilsētas, lauku teritorijas un ciemu pilnvērtīgu funkcionēšanu, dažādas saimnieciskās darbības iespējas un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, labvēlīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar modernu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Ķeguma novadam tiek izvirzīti šādi prioritārie telpiskās perspektīvas attīstības virzieni (sk. 9.attēlu):

- Policentriskas apdzīvotuma sistēmas attīstība;
- Atvērtās lauku telpas izmantošanas daudzveidība;
- Industriālo un loģistikas zonu infrastruktūras attīstība;
- Transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstība.



9.attēls Telpiskās perspektīvas attīstības virzieni Ķeguma novadā¹²

Telpiskās struktūras attīstības virzieni iezīmēti saistībā ar Ķeguma novada ilgtermiņa attīstības redzējumu un stratēģiskās attīstības mērķiem, pamatojoties uz telpiskās plānošanas principiem, nacionālajos un Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un vadlīnijām.

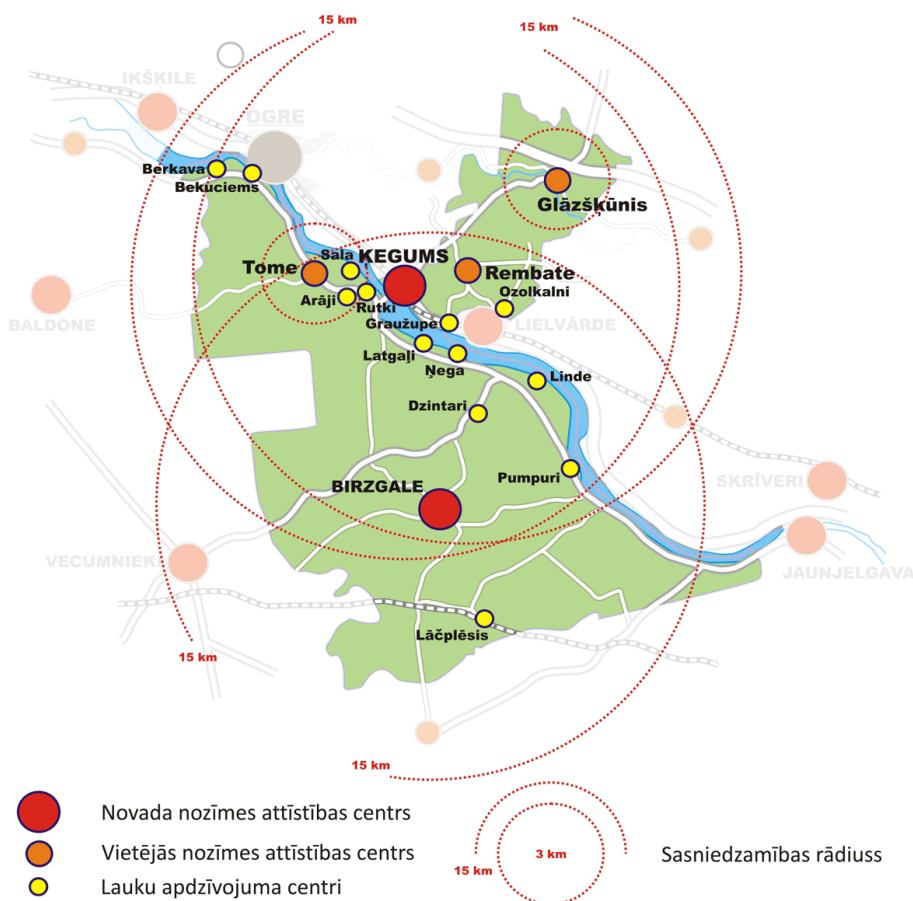
¹²Informācijas avots: SIA „Reģionālie projekti”

2. Apdzīvojuma struktūra un pakalpojumu klāsts

Apdzīvojuma struktūru Ķeguma novadā veido Ķeguma pilsēta, lielie vēsturiskie ciemi – Birzgale, Rembate, Tome un Glāžšķūnis, mazie lauku ciemi, viensētu grupas, viensētas un salīdzinoši jauni savrupmāju apbūves apgabali.

Izvērtējot vēsturiski izveidojušos apdzīvojuma telpisko struktūru, iedzīvotāju skaitu, apbūves struktūru, sociālās infrastruktūras un pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī iedzīvotāju skaita, pakalpojumu un saimnieciskās darbības prognožu perspektīvas, ņemot vērā Rīgas plānošanas reģiona telpisko (teritorijas) plānojumu, Ķeguma novadā tiek izdalīti trīs līmeņu attīstības centri (sk. 10.attēlu):

- Novada nozīmes centri – Ķegums un Birzgale;
- Vietējas nozīmes centri – Glāžšķūnis, Rembate un Tome;
- Lauku apdzīvojuma centri – Arāji, Bekuciems, Berkava, Dzintari, Graužupe, Lāčplēsis, Latgali, Linde, Ņegas, Ozolkalni, Pumpuri, Rutki un Sala.



10.attēls Attīstības centri Ķeguma novadā¹³

Novada teritorijas policentriskas un līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir noteikto dažāda līmeņa attīstības centru un lauku teritoriju savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošu pakalpojumu pieejamība un modernas infrastruktūras attīstība. Uzlabojot infrastruktūru un piesaistot papildus investīcijas ražošanas,

¹³Karte: SIA „Reģionālie projekti”

loģistikas, publisko u.c. teritoriju attīstībai veidosies konkurētspējīgāki centri, tiks nodrošināta iedzīvotāju skaita stabilitāte.

Novada nozīmes centri

Kā novada nozīmes attīstības centri tiks attīstīti **Ķegums** (novada administratīvais centrs) un lielais ciems – **Birzgale**, kas atrodas dažādās pašvaldības daļās un ir nozīmīgi pakalpojumu centri gan apkārtējo mazo ciemu, gan lauku viensētu iedzīvotājiem. Lai veicinātu novada teritorijas policentrisku attīstību, ir jāattīsta novada nozīmes centrus, tajos attīstot gan daudzveidīgus pakalpojumus, gan transporta saites un inženierkomunikācijas, gan dažāda veida mājokļus – savrupmājas, daudzdzīvokļu mājas u.c., rezervējot teritorijas publiskajai ārtelpai un ražošanas objektu izvietojšanai (sk. 5.tabulu).

5.tabula

Pakalpojumu grozs novada nozīmes centros

Pieejamie/plānotie pakalpojumi	valsts vai pašvaldības pakalpojumi
	vidusskola vai pamatskola
	pirmsskolas izglītības iestāde
	interesešu izglītība
	sociālās aprūpes centrs vai sociālā darbinieka pieejamība
	primārās veselības aprūpes iestāde, aptieka
	finanšu pakalpojumi (bankas filiāle vai bankomāts, vai cits pakalpojums)
	bibliotēka
	publiska interneta pieejamība
	kultūras iestāde (kultūras, tautas nams)
	sabiedriskā transporta pieejamība
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas
	tirdzniecības un pakalpojumu objekti (veikals, kafejnīca, frizētava u.tml.)
	naktsmītnes (viesu māja, motelis u.tml.)
	pašvaldības policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pakalpojumi
	neatliekamā medicīniskā palīdzība
	lauksaimniecības konsultanta pakalpojumi
	melnā seguma ceļš līdz nacionālas nozīmes centram – Rīgas pilsētai
	centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas
	efektīva energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets)
ielu apgaismojums	
teritorija, kas paredzēta ražošanas objektu attīstībai	

Vietējas nozīmes centri

Lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai un veicinātu tehniskās infrastruktūras, ražošanas un loģistikas teritoriju attīstību, kā vietējas nozīmes centri ir attīstāmi trīs lielie vēsturiskie ciemi – **Glāzšķūnis**, **Rembate** un **Tome**, paredzot tajos attīstīt atbilstošu pakalpojumu klāstu (sk. 6.tabulu).

6.tabula

Pakalpojumu grozs vietējas nozīmes centros

Peejamie/plānotie pakalpojumi	sabiedriskā transporta pieejamība
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas
	vides un sabiedrības veselības prasībām atbilstoša tehniskā infrastruktūra
	mūsdienīga energoapgādes un sakaru infrastruktūra (t.sk. internets)
	neatliekamā medicīniskā palīdzība
	sociālā darbinieka pieejamība
	pirmās nepieciešamības preču veikali
	pašvaldības policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pakalpojumi
	ielu apgaismojums
teritorija, kas paredzēta ražošanas objektu attīstībai	

Lauku apdzīvojuma centri

Lauku apdzīvojuma centri (gan vēsturiskie mazie lauku ciemi, gan jaunās savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas) – **Arāji, Bekuciems, Berkava, Dzintari, Graužupe, Lāčplēsis, Latgaļi, Linde, Ozolkalni, Ņegas, Pumpuri, Rutki** un **Sala** attīstīsies kā papildus centri ar ierobežotu funkciju skaitu – galvenokārt kā dzīves vietas ar brīvdienu un vasaras mājām, piemājas saimniecībām (sk. 7.tabulu).

7.tabula

Pakalpojumu grozs lauku nozīmes centros

Peejamie/plānotie pakalpojumi	sabiedriskā transporta pieejamība
	publiski pieejamas atpūtas teritorijas
	vides un sabiedrības veselības prasībām atbilstoša tehniskā infrastruktūra
	sakaru infrastruktūra (t.sk. internets)
	neatliekamā medicīniskā palīdzība
	pašvaldības policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pakalpojumi
	sociālā darbinieka pieejamība
	autoveikals
bibliobuss	

Ņemot vērā katra attīstības centra ģeogrāfisko novietojumu un attīstības potenciālu, bez mājokļu un pakalpojumu funkcijas attīstības, katram no tiem ir definēta arī sava specifiskā loma Ķeguma novada vietējās ekonomikas attīstībā (sk. 8.tabulu).

8.tabula

Attīstības centru specifiskās lomas

Ķegums	industriālais un loģistikas centrs, tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība
Birzgale	kokapstrādes, pārtikas produktu pārstrādes un citu nozaru ražotņu attīstība
Rembate	lauksaimniecības, pārtikas produktu pārstrādes un bioenerģijas ražotņu attīstība
Tome	zivsaimniecības, kokapstrādes un citu nozaru ražotņu, tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība
Glāzšķūnis	loģistikas pakalpojumu, tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība

Berkava	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, dzīvojamā apbūve pie Daugavas
Bekuciems	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, dzīvojamā apbūve pie Daugavas
Sala	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, dzīvojamā apbūve pie Daugavas
Arāji	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība
Rutki	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība
Latgaļi	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība
Graužupe	dzīvojamās apbūves attīstība
Ozolkalni	dzīvojamās apbūves attīstība
Linde	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, dzīvojamā apbūve pie Daugavas
Ēgas	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, dzīvojamā apbūve pie Daugavas
Pumpuri	tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība

Ķeguma pilsētas attīstība

Ķeguma pilsētvides kvalitāti nosaka pilsētas plānojuma struktūra, apbūvēto un neapbūvēto platību telpiskās attiecības, dabas teritoriju, parku, skvēru, sporta un rotaļu laukumu, atpūtas un brīvdabas pasākumu vietu, transporta un gājēju ielu, celiņu u.c. īpatsvars kā pilsētas sabiedriskās dzīves veicinošs faktors.

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka pilsētas telpiskās struktūras attīstības galvenās funkcionālās telpas (sk. 11.attēlu):

- **Centra teritorijas** – vēsturiskais centrs starp Daugavu un Ķeguma dzelzceļa staciju ar daudzveidīgu izmantošanu;
- **Dzīvojamās teritorijas** – privātmāju, mazstāvu un daudzstāvu daudzdzīvokļu mājas;
- **Publiskās teritorijas** – nacionālā sporta bāze – motocentrs „Zelta Zirgs”;
- **Industriālās teritorijas** – rūpniecisko objektu un loģistikas teritoriju attīstībai pie nozīmīgākajiem transporta koridoriem;
- **Inženierbūvju teritorijas** – Ķeguma HES inženierbūvju teritorijas, enerģētikas centri;
- **Ūdens teritorijas** – Daugava;
- **Zaļās teritorijas** – pilsētas meži, apstādījumi, Daugavas krastmala.



11.attēls Ķeguma pilsētas funkcionālās telpas¹⁴

Pilsētu divās daļās sadala Daugava un vienīgā saite starp šīm daļām ir Ķeguma HES tilts, kurš ir nolietots. Zemās kravnesības dēļ uz tilta ir organizēta vienvirziena satiksme, kuras virzienu regulē ar luksoforu. Tilts bieži tiek slēgts autotransporta satiksmei, lai nodrošinātu Ķeguma HES inženierbūvju darbību. Šāda darbības režīma dēļ tilts nav piemērots tranzīta kravu kustībai un nenodrošina raitu satiksmi starp abām Ķeguma pilsētas daļām. Tādēļ perspektīvā ļoti svarīga būtu jauna Daugavas šķērsojuma un Ķeguma pilsētas apvedceļa izbūve, kas atslogotu pilsētas centru no tranzīta satiksmes un sniegtu jaunas iespējas ražošanas un loģistikas teritoriju attīstībai (t.sk. industriālā parka izveidei), harmoniskas pilsētvides veidošanai ar nodalītām un nedisharmonējošām funkcijām.

Attīstoties Ķeguma pilsētai, ir nepieciešams nodrošināt to, lai esošās publiski pieejamās teritorijas turpmāk nekļūtu par privātu, ierobežotas pieejamības telpu, lai netiktu izjaukta vēsturiskā plānojuma struktūra, apbūves mērogs, raksturs, vērtību kopumā radītā noskaņa, lai dzīve Ķeguma pilsētā būtu ērta, vide estētiski pievilcīga un tā tiktu papildināta ar kvalitatīvu arhitektūru un vides dizaina objektiem. Kā jaunus, nozīmīgus publiskās telpas elementus paredzēts veidot daudzfunkcionālo mobilitātes centru dzelzceļa pieturas punktā „Ķegums” un tai pieguļošajā sabiedriskajā teritorijā (apvienota dzelzceļa, autobusu satiksme, „park and ride”, pakalpojumi, ārtelpas labiekārtojums), ūdenscentrus „Kuģu ielas mols” un „Spārītes” un dabas centru – Krusta kalnā.

Vadlīnijas apdzīvojuma attīstībai un plānošanai

1. Izstrādājot Ķeguma novada teritorijas plānošanas dokumentus – teritorijas plānojumu, lokālpānojumus, tematiskos plānojumus un detālpānojumus, veicināt līdzsvarotas daudzcentru (policentriskas) un hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas attīstību.
2. Atbilstoši attīstības centra līmenim veidot līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pakalpojumu skaitu un daudzveidību.

¹⁴Karte: SIA „Reģionālie projekti”

3. Nodrošināt iedzīvotājiem maksimāli ērtas pieejas iespējas izglītībai, neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai, ikdienas pakalpojumu un preču klāstam, kā arī satiksmes iespējas līdz augstāka līmeņa centram.
4. Saglabāt Ķeguma novada tradicionālo apbūves struktūru un visu apdzīvoto vietu vēsturiskos vietvārdus.
5. Uzlabot apdzīvoto vietu vides kvalitāti, nodrošinot pievilcīgu dzīves vidi iedzīvotājiem un investīciju vidi investoriem, mazināt telpiskās un dzīves līmeņa atšķirības starp apdzīvotām vietām.
6. Primāri veikt esošo apdzīvoto vietu revitalizāciju un labiekārtošanu, teritorijas izmantošanas veidu dažādošanu un papildināšanu, pēc iespējas izvairoties no nepamatotas blīvas dzīvojamās apbūves izplešanās vai veidošanās ārpus pilsētas un ciemu teritoriju robežām.
7. Jaunu ciemu vai blīvas dzīvojamās apbūves veidošana lauku teritorijā pieļaujama tikai gadījumos, ja tā tiek pamatota lokālplānojumā un nodrošināta ar atbilstošu tehnisko un sociālo infrastruktūru.
8. Ārpus apdzīvoto vietu teritorijas saglabāt tai raksturīgās kultūrvēsturiskās ainavas ar atsevišķām viensētām un to grupām, lauksaimnieciskās ražošanas ēkām un būvēm, tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektiem.

9. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:

- 9.1. Harmoniskas pilsētvides veidošanu Ķeguma pilsētā un ciemos, ar pieejamajām publiskajām ārtelpām – parkiem, skvēriem, rotaļu laukumiem, gājēju trotuāriem, autotransporta ielām u.c., brīvas pieejas iespējas publiskajiem ūdeņiem;
- 9.2. Arhitektoniski kvalitatīvu un energoefektīvu būvniecību visā novada teritorijā;
- 9.3. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanos, kas veicinātu indivīda personības attīstību laikā un telpā, ietverot brīvību, identitāti, kultūru, radošumu, zināšanas, vides ekoloģiskos, funkcionālos un estētiskos aspektus;
- 9.4. Pašvaldības dzīvojamā fonda attīstību, t.sk. dzīvojamā fonda veidošanu Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāzes „Lielvārde” personāla vajadzībām;
- 9.5. Teritoriju rezervāciju ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem;
- 9.6. Apdzīvoto vietu modernu inženiertehnisko nodrošinājumu ar inovatīviem un videi draudzīgiem un energoresursus taupošiem risinājumiem un tehnoloģijām;
- 9.7. Pieslēgumu veidošanu pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes tīkliem vai savu autonomu centralizētu sistēmu būvniecību;
- 9.8. Esošās tehniskās infrastruktūras, neizmantoto ēku un būvju izmantošanu un degradēto teritoriju sakārtošanu.

10. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija neatbalsta:

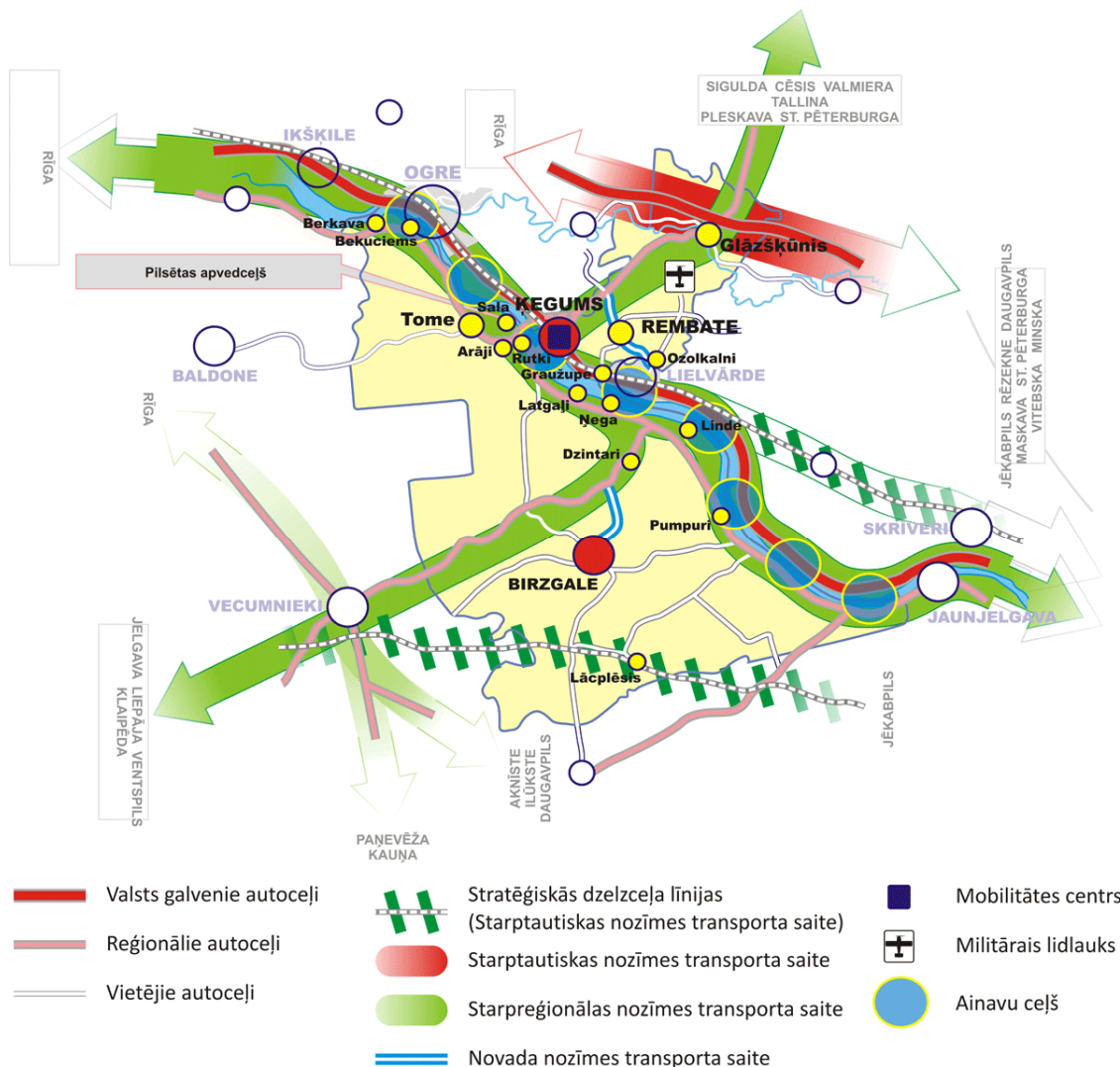
- 10.1. Tādas apbūves attīstību, kas nākotnē kavētu ietvju, apgaismojuma, veloceliņu un komunālās infrastruktūras izveidi gar ielām un ceļiem, kā arī kavētu piekļuvi Daugavai un Ogres upei;
- 10.2. Jaunu dzīvojamo ēku grupu būvniecību ārpus Ķeguma pilsētas un ciemu robežām;
- 10.3. Iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanos, ko izraisa trokšņa, smaku vai cita veida piesārņojuma normatīvu pārsniegumi;
- 10.4. Tādu rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu attīstību pilsētas un ciemu teritorijās, kuri izraisa būtisku negatīvu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību, kā arī intensīvās lopkopības kompleksu, fermu u.tml. objektu, derīgo izrakteņu ieguves attīstību pilsētas un ciemu teritorijās;
- 10.5. Pilsētas un ciemu teritoriju apmežošanu;
- 10.6. Ainavu degradējošu objektu būvniecību.

11. Vadlīnijas teritorijas plānojumam:

- 11.1. Izvērtēt, kuriem lauku apdzīvotuma centriem nepieciešams noteikt ciema teritorijas statusu un robežas;
- 11.2. Noteikt Ķeguma pilsētas un ciemu teritoriju robežas, pārskatot apdzīvoto vietu attīstības potenciālu un izslēdzot ciemu teritoriju robežās iepriekšējā plānošanas periodā iekļautās nepamatoti lielās mežu un lauksaimniecības zemju teritorijas, kas noteiktas kā blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas;
- 11.3. Noteikt pilsētas, ciemu un lauku teritoriju funkcionālo zonējumu, sabalansējot gan iedzīvotāju, gan ekonomiskās izaugsmes, gan dabas un kultūrvēsturiskās vides aizsardzības intereses;
- 11.4. Blīvas dzīvojamās, jauktas un publiskās apbūves teritorijas koncentrēt Ķeguma pilsētas un ciemu teritoriju robežās;
- 11.5. Ķeguma pilsētas teritorijās minimālā jaunveidojamā zemes vienību platība savrupmāju dzīvojamās apbūves veidošanai – 1 200 m². Ciemu teritorijās minimālā jaunveidojamā zemes vienību platība savrupmāju dzīvojamās apbūves veidošanai no 1 200 m² līdz 2 500 m²;
- 11.6. Lai saglabātu ciemu iedzīvotāju tradicionālo dzīvesveidu un nodrošinātu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, ciemu teritorijās plānot arī lauku zemes;
- 11.7. Lai veicinātu daudzveidīgas uzņēmējdarbības attīstību, lauku teritorijās, pēc nepieciešamības, plānot arī ražošanas, tehniskās un publiskās apbūves teritorijas.

3. Galvenie transporta koridori un inženierkomunikācijas

Būtiski novada teritorijas attīstības priekšnoteikumi ir iekšējās un ārējās sasniedzamības nodrošināšana, integrēta un videi draudzīga transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras modeļa veidošana, kas ietver autotransporta, dzelzceļa un velotransporta tīklus, modernu ūdensapgādes, kanalizācijas, energoapgādes u.c. inženierkomunikāciju objektu un tīklu attīstību (sk. 12.attēlu).



12.attēls Perspektīvā satiksmes infrastruktūras attīstība Ķeguma novadā¹⁵

Autoceļiem ir galvenā loma novada un visu apdzīvoto vietu sasniedzamības nodrošināšanā. Esošais autoceļu tīkls ir pietiekami attīstīts un funkcionāls visu attīstības centru sasniegšanai, taču radikāli jāpaaugstina ceļu kapacitāte un kvalitāte, rekonstruējot atsevišķus posmus, uzlabojot segumus, veidojot jaunas trases, šķērsojumus un apvedceļus, tādējādi paaugstinot pārvietošanās ātrumu un kvalitāti (perspektīvā E22 – Maskavas autoceļa būvprojekta realizācija, jauna Daugavas šķērsojuma, apvedceļa izbūve ap Ķeguma pilsētu u.c. pasākumi). Novada attīstības interesēs ir saglabāt, modernizēt un pilnvērtīgi izmantot esošo dzelzceļa infrastruktūru gan kravu, gan pasažieru pārvadājumiem, uzlabot vispārējo pakalpojumu kvalitāti.

Teritoriju šķērso nozīmīgi **starptautiskas nozīmes transporta koridori** – perspektīvā ātrgaitas Maskavas automaģistrāle E22 (tiek veidota, rekonstruējot pašreizējo valsts reģionālo autoceļu P80 Tīnūži – Koknese un izbūvējot divlīmeņu krustojumu), stratēģiskas nozīmes dzelzceļa infrastruktūras iecirkņi „Rīga (pasažieru stacija) – Krustpils” (elektrificēts līdz Aizkrauklei) un „Jelgava – Krustpils”, kas veido tranzīta koridorus un nodrošina starptautiskos un starpreģionālos (Rīgas, Latgales un Zemgales reģiona virziens), kā arī vietējos kravu un pasažieru pārvadājumus.

¹⁵Karte: SIA „Reģionālie projekti”

Pēc autoceļa P80 rekonstrukcijas pabeigšanas, kuru plānots pabeigt 2013.gada augustā, tas būtiski atslagos A6 un P85 autoceļus, pārņemot no tiem tranzīta satiksmi.

Starpreģionālas un reģionālas nozīmes transporta koridori ir valsts galvenais autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) (pašreizējais E22), valsts reģionālie autoceļi P85 Rīgas HES – Jaunjelgava, P8 Inciems – Sigulda – Ķegums un P88 Bauska – Linde.

Perspektīvā, attīstot autoceļu P80, autoceļus gar Daugavas labo (A6 Rīga – Daugavpils) un kreiso (Rīga – Jaunjelgava – Jēkabpils) krastu vairāk izmantos tikai vietējais autotransports, tie attīstīsies kā **starpreģionālie ainaviskie ceļi**, saglabājot to raksturu un izteiksmību (līkumainību), uzlabojot segumu un pārvietošanās drošību.

Autoceļi P8 Inciems – Sigulda – Ķegums un P88 Bauska – Linde, kas iekļaujas Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā plānojumā paredzētajā jaunajā starpreģionālas nozīmes lokveida autoceļā no Engures līdz Saulkrastiem, nodrošinās starpreģionālo satiksmi ar Zemgales (Iecavas, Jelgavas virzieni) un Vidzemes reģionu (Siguldas, Cēsu un Valmieras virzieni), sasaisti ar starptautiskas nozīmes maģistrālēm, kā arī iekšējās Rīgas reģiona un Ķeguma novada transporta plūsmas starp attīstības centriem. Būtiska ir šo autoceļu tehniskās kvalitātes uzlabošana un satiksmes drošības paaugstināšana.

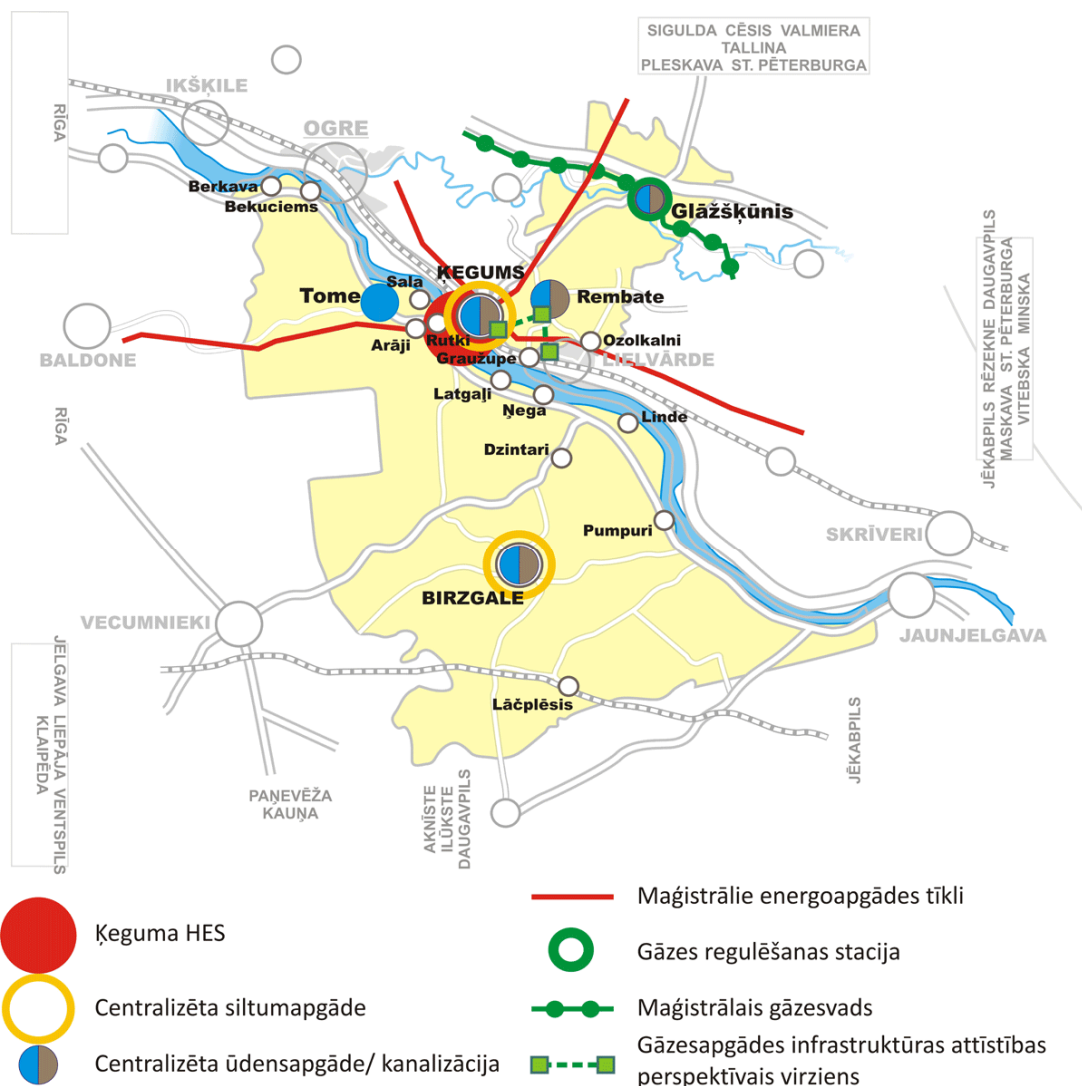
Novada un vietējas nozīmes transporta saites. Visas novada teritorijas sasniedzamību un pašvaldības teritorijas līdzsvarotu attīstību nodrošinās valsts vietējas nozīmes autoceļi, kā arī pašvaldības ceļi. Tiem ir jābūt labā tehniskā stāvoklī un pakārtoti saistīti ar reģionālas un starptautiskas nozīmes autoceļu tīklu. Būtiski ir attīstīt nosedzošu vietējas nozīmes ceļu tīklu un optimizēt pieslēgumu un krustojumu skaitu pie lielajiem autoceļiem, kā arī uzlabot ceļu tehnisko kvalitāti.

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta **sabiedriskā transporta un veloceļu** attīstību un to nozīmi kopējā transporta infrastruktūras sistēmā. Kvalitatīvam sabiedriskajam transportam jānodrošina novada iedzīvotājiem iespējas neilgā laikā sasniegt gan savas dzīves un darbavietas, gan pakalpojumus, t.sk. valsts galvaspilsētā Rīgā.

Modernas un videi draudzīgas **inženierkomunikāciju infrastruktūras** attīstība, t.sk. sakaru sistēmu nodrošinājums veicinās dzīves kvalitātes celšanu, uzņēmējdarbības aktivizēšanu ražošanas, loģistikas, tūrisma, pakalpojumu un citās jomās, sekmēs investīciju palielināšanu un līdz ar to darbavietu skaita un darba samaksas pieaugumu.

Novada teritoriju šķērso nozīmīgi tehniskās infrastruktūras objekti – 110 kV un 330 kV augstsprieguma elektrolīnijas, maģistrālais pārvades gāzes vads Rīga – Daugavpils DN 500 (novada teritorijā nav pieslēgumu), teritorijā atrodas divas pārvades tīkla apakšstacijas „Ķeguma HES 1” un „Ķeguma HES 2”.

Ķeguma novada attīstības iespēju daudzveidošanai, jaunu loģistikas un industriālo teritoriju izveidei būtiska ir gāzes apgādes infrastruktūras attīstība, izvērtējot iespēju veidot gāzes apakšstaciju Glāžšķūnī, gāzes pieslēguma (pārvades vadu) izbūvi no Lielvārdes pilsētas caur Rembati uz Ķegumu, kā arī centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu veidošanu Glāžšķūnī (sk. 13.attēlu).



13.attēls Perspektīvā inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstība Ķeguma novadā¹⁶

Vadlīnijas transporta un inženierkomunikāciju attīstībai un plānošanai

1. Nodrošināt visu apdzīvoto vietu – gan Ķeguma pilsētas un ciemu teritoriju, gan atsevišķu viensētu, ražošanas, pakalpojumu u.c. objektu lauku teritorijā sasniedzamību pa labas kvalitātes autoceļiem.
2. Plānot racionālu ceļu un ielu tīklu, veidojot vienotu un savstarpēji saistītu transporta sistēmu, pēc iespējas izvairoties no strupceļu veidošanas.
3. Pieslēgumus valsts autoceļiem veidot, ievērojot hierarhijas principu: valsts galvenais autoceļš > valsts reģionālais autoceļš > valsts vietējais autoceļš > māju vai komersantu ceļš/pašvaldības ceļš.
4. Veicot ainavisko ceļu rekonstrukciju, nodrošināt kvalitatīvu segumu, vienlaicīgi saglabājot ceļa raksturu un ainavas izteiksmīgumu.
5. Sabiedriskā transporta sistēmu veidot saistībā ar perspektīvo apdzīvojuma struktūru, savstarpēji saskaņojot dzelzceļa un autotransporta (autobusu un mikroautobusu) pārvadājumus un nodrošinot optimālas pārvietošanās iespējas novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem.

¹⁶Karte: SIA „Reģionālie projekti”

6. Jaunveidojamo apbūvi plānot tādā attālumā no ceļiem un dzelzceļa, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret transporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi.
7. Nodrošināt atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan sabiedriskā un komercsektora, gan mājsaimniecību vajadzībām.
8. Inženiertīklus pēc iespējas kompakti koncentrēt koridoros gar autoceļiem un dzelzceļiem. Ķeguma pilsētā un ciemos galvenos inženiertīklus izvietot ielu un ceļu sarkano līniju koridoros, pēc iespējas izvairoties no privāto zemes īpašumu šķērsošanas.
9. Attīstīt kvalitatīvu sakaru un informācijas tehnoloģiju, efektīvu energoapgādes un vides infrastruktūru.
10. Visās apdzīvotajās vietās nodrošināt līdzvērtīgas pieejas iespējas informācijas un telekomunikāciju pakalpojumiem, t.sk. pieeju internetam.

11. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:

- 11.1. Transporta infrastruktūras integrāciju Trans-Eiropas transporta tīklā (*TEN-T-Trans-European Networks*);
- 11.2. Reģionālas un novada nozīmes ceļu tīkla rekonstrukciju un visu attīstības centru sasniedzamību pa melnā seguma ceļiem;
- 11.3. Uzņēmējdarbību atbalstošas tehniskās un transporta apkalpes infrastruktūras, tīkla attīstību pie galvenajiem satiksmes koridoriem;
- 11.4. Dzelzceļa infrastruktūras (staciju ēku, noliktavu, pievadceļu u.c.) un apkalpes objektu saglabāšanu un modernizēšanu, t.sk. drošību uzlabojošus pasākumus;
- 11.5. Jaunā Daugavas šķērsojuma (tilta) un Ķeguma pilsētas apvedceļa ar divlīmeņu krustojumu izbūves nepieciešamību;
- 11.6. Trokšņa un cita veida piesārņojuma ierobežošanu gar perspektīvajām automaģistrālēm (trokšņu slāpējošo sienu izbūve u.tml.), vietās ar būtisku ietekmi uz dzīvojamās (t.sk. viensētām) vai publiskās apbūves teritorijām;
- 11.7. Veloceliņu, gājēju ceļu, pastaigu un tūrisma taku tīkla attīstību un to integrāciju kopējā transporta un tūrisma infrastruktūras pakalpojumu tīklā, vietējo veloceliņu sasaisti ar Euro Velo, „Tour de LatEst” u.c. velomaršrutiem;
- 11.8. Tādu videi draudzīgu pārvietošanās veidu, kā dzelzceļš, sabiedriskais transports, velotransports, elektromobilī, ūdenstransports, iešana attīstība;
- 11.9. Daudzfunkcionāla mobilitātes centra (apvienota dzelzceļa, autobusu satiksme, „park and ride”, dažādi pakalpojumi, publiskās ārtelpas labiekārtošana) izveidi Ķeguma dzelzceļa stacijā un tai pieguļošajās publiskajās teritorijās;
- 11.10. Visu apdzīvoto vietu nodrošinājumu ar vides aizsardzības prasībām un valstī noteiktām sabiedrības veselības kvalitātes normām atbilstošām inženierkomunikācijām;
- 11.11. Ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanu un modernizāciju, vides piesārņojuma samazināšanu un infrastruktūras pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu;
- 11.12. Maģistrālā gāzes vada apakšstacijas izbūvi Glāžšķūnī, perspektīvo gāzes vadu atzaru izbūvi uz apdzīvotām vietām, rūpnieciskiem u.c. objektiem Ķegumā, Rembatē, Glāžšķūnī u.c.;
- 11.13. „Zaļo enerģiju” – alternatīvos energoapgādes veidus un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, vietējo atjaunojamo energoresursu – koksnes atkritumu, salmu, biogāzes u.c. izmantošanu;
- 11.14. Mūsdienu prasībām atbilstošu informācijas sistēmu izveidi, nodrošinot augstas kvalitātes infrastruktūru – telekomunikācijas un datu pārraides tīklus.

12. Vadlīnijas teritorijas plānojumam:

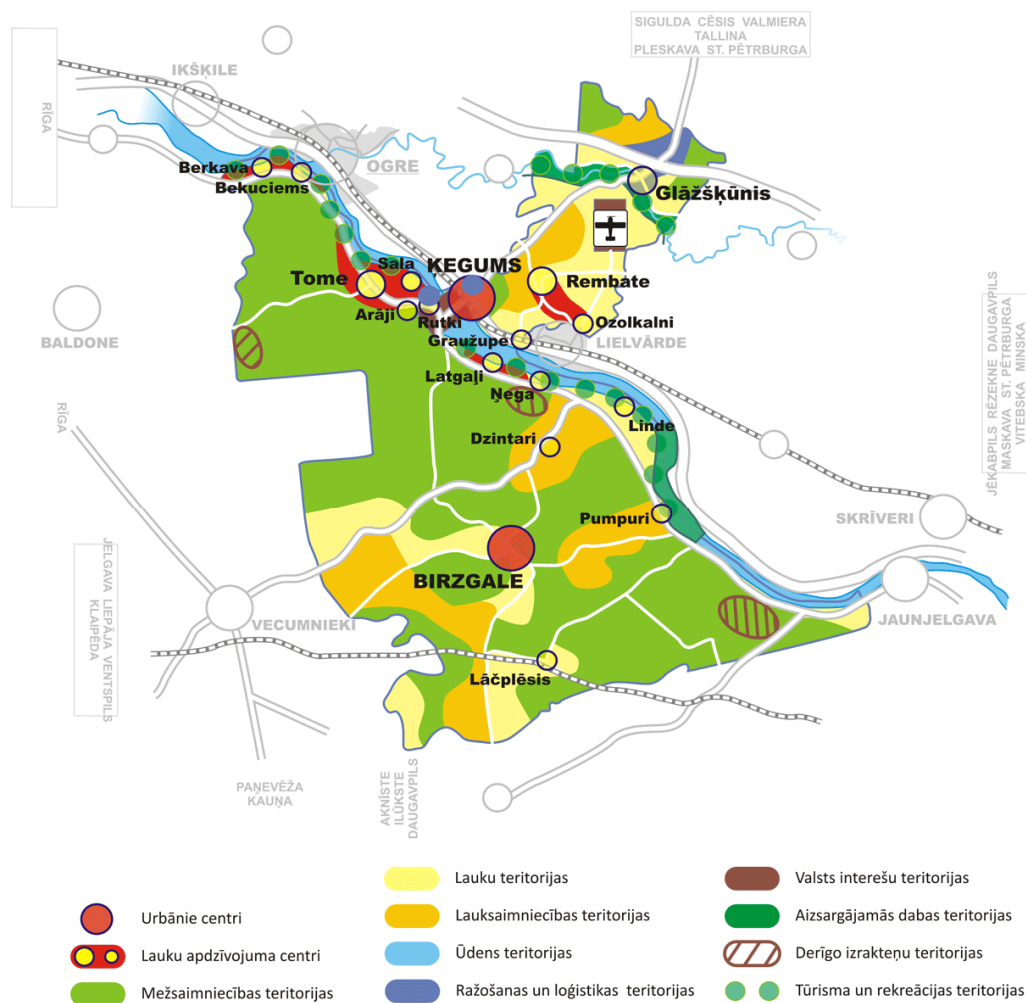
- 12.1. Rezervēt nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objekta – perspektīvā autoceļa E22 posma Kranciems - P32 (perspektīvā Maskavas ceļa) attīstībai un būvniecībai nepieciešamās teritorijas;
- 12.2. Attēlot Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāzes „Lielvārde” teritoriju un tā ietekmes zonas. Plānojot lidlaukam piegulošo teritoriju attīstību, izvērtēt trokšņa zonas u.c. negatīvās ietekmes;
- 12.3. Atbilstoši izstrādes mēroga precizitātei, attēlot galveno inženiertehnisko tīklu un objektu izvietojumu un to aizsargjoslas;
- 12.4. Attēlot blīvi apdzīvoto vietu ielu tīklu, noteikt ielu kategorijas (maģistrālās un vietējas nozīmes ielas) un galvenās prasības to tehniskajiem parametriem;
- 12.5. Noteikt prasības pieslēgumu veidošanai pie pašvaldības ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmām, veicinot pieslēgumu pie centralizētajām sistēmām skaita paaugstināšanos;
- 12.6. Izvirzīt nosacījumus alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai.

4. Funkcionālās telpas un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas

Nemot vērā novada teritorijas attīstības priekšnoteikumus – atrašanos Rīgas reģionā ar labu galvaspilsētas Rīgas un starptautisko sasniedzamību, pieejamos ekonomiskos, dabas un kultūrvēsturiskos resursus, Ķeguma novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu un mērķus, novada teritorijā tiek izdalītas šādas pašvaldības teritorijas telpiskās struktūras attīstības prioritārās funkcionālās telpas (sk. 14.attēlu):

12. Ražošanas un loģistikas teritorijas;
13. Lauksaimniecības teritorijas;
14. Mežsaimniecības teritorijas;
15. Tūrisma un atpūtas teritorijas;
16. Ūdens teritorijas;
17. Derīgo izrakteņu teritorijas;
18. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
19. Valsts interešu teritorijas.

Šajās teritorijās noteiktās galvenās funkcijas būs prioritāras, un citas pakārtotās funkcijas nedrīkstēs konfliktēt vai apdraudēt galveno funkciju. Būtiski visu funkcionālo telpu attīstības politikās integrēt nosacījumus dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma un vides kvalitātes saglabāšanai un aizsardzībai.



14.attēls Nozīmīgākās funkcionālās telpas Ķeguma novadā¹⁷

4.1. Ražošanas un loģistikas teritorijas

Nemot vērā Ķeguma novada ģeogrāfisko novietojumu pie starptautiskas un starpreģionālas nozīmes transporta koridoriem (perspektīvā ātrgaitas Maskavas automaģistrāle P80, autoceļi A6, P85, P8 un P85, stratēģiskie dzelzceļa infrastruktūras iecirkņi) nelielā attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas un lielākā ekonomiskā centra – Rīgas, Latvijas reģionu kontekstā labā starptautiskā sasniedzamībā un tehniskās infrastruktūras esamību, teritorijā ir labi priekšnoteikumi daudzveidīgas uzņēmējdarbības, ražošanas, t.sk. ar energoietilpīgiem ražošanas procesiem, un loģistikas teritoriju attīstībai.

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ir izdalītas tās teritorijas, kurās ir īpaši augsts potenciāls industriālo zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu attīstībai:

- teritorija pie P80 autoceļa Glāžšķūnī;
- teritorijas Ķeguma pilsētā, pie nosacījuma, ka tiktu izbūvēts jauns Daugavas šķērsojums ar atbilstošu kravnesību tranzīta kravām;
- apvedceļš ap Ķeguma pilsētu (sk. 12.attēlu).

Šajās teritorijās veiksmīgi var izmantot pašreizējo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru un attīstīt to tālāk, veidot dažāda veida rūpniecības uzņēmumus, kombinētos transporta terminālus, kravu sadales un

¹⁷Karte: SIA „Reģionālie projekti”

loģistikas centrus. Organizējot tranzīta kravu plūsmas, tiks saīsināts kravu piegādātāju maršrutu garums, ietaupīti laika, finanšu u.c. resursi. Tiks dažādots un paaugstināts ekonomiski aktīvās tirgus sektora vienību skaits un tādu uzņēmumu skaits, kuru apgrozījums pārsniedz 1 milj. LVL, līdz ar to veicinot pašvaldības ekonomisko izaugsmi un specializāciju daudzveidību.

Vadlīnijas ražošanas un loģistikas teritoriju attīstībai un plānošanai:

1. Ražošanas un loģistikas teritoriju prioritāte ir industriālo/rūpniecisko zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu – transporta terminālu, loģistikas centru u.c. tehniskās infrastruktūras attīstība.
2. Veicināt labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošanu, īpaši atbalstot uz zināšanām, pētniecību un videi draudzīgām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu, rūpniecisko produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu.
3. Racionāli izmantot, iesaistīt aprītē un attīstīt esošo tehnisko infrastruktūru – dzelzceļa atzarus, sliežu ceļus, noliktavu ēkas un būves u.tml.
4. Organizēt optimālas tranzīta kravu plūsmas, saīsinot piegādātāju maršrutu garumus un laukietilpību.
5. **Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:**

5.1. Vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumu veidošanu visā novada teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to vietas un ietekmes atbilstību un, pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp ražošanu, dzīvojamo vidi un dabas aizsardzības interesēm;

5.2. Transporta infrastruktūras, loģistikas un tranzīta apkalpes zonu, daudzveidīgu pakalpojumu (ēdināšana, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, tehniskā apkope, moteļi u.c.) infrastruktūras attīstību gar galvenajiem satiksmes koridoriem.

6. Vadlīnijas teritorijas plānojumam:

6.1. Minimālā jaunveidojamo zemes vienību platība ražošanas, loģistikas un tehnisko teritoriju un objektu izveidošanas mērķiem – pēc funkcionālās nepieciešamības.

4.2. Lauksaimniecības teritorijas

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka prioritārās lauksaimniecības attīstības teritorijas ar Rīgas reģionā un pašvaldības mērogā nozīmīgiem auglīgu augšņu resursiem – lauksaimniecības zemju vienlaidu nogabalus Rembates un Birzgales pagastā.

Augkopība, lopkopība, dārzenkopība, augļkopība, lauksaimnieciskā ražošana, t.sk. bioloģiskās saimniecības, bioenerģijas ražošana un pakalpojumi ir teritorijas telpiskās attīstības prioritārais virziens, kas ir būtisks pašvaldības ilgtspējīgai ekonomiskajai attīstībai un teritorijas identitātes saglabāšanai.

Teritorijas atrašanās Rīgas aglomerācijā paver plašas lauksaimniecības produkcijas noieta iespējas Rīgas un Pierīgas iedzīvotājiem.

Vadlīnijas lauksaimniecības teritoriju attīstībai un plānošanai:

1. Lauksaimniecības teritoriju prioritāte ir visa veida lauksaimnieciskā darbība – augkopība, dārzenkopība, augļkopība, lopkopība, lauksaimniecības produktu pārstrāde u.c., īpaši atbalstot videi draudzīgu lauksaimniecisko lielražošanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, bioloģiskās lauksaimniecības produkciju.
2. Veikt pasākumus erozijas un augsnes piesārņojuma mazināšanai, augsnes auglības pazemināšanās novēršanai, meliorācijas sistēmu uzturēšanai.
3. **Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:**

- 3.1. Lauksaimnieciskās ražošanas dažādošanu, līdztekus tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm attīstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, zivsaimniecību, lauksaimniecības zinātnes, izpētes un selekcijas centrus;
 - 3.2. Vērtīgo lauksaimniecības zemju resursu saglabāšanu, lauksaimniecības zemju konsolidāciju;
 - 3.3. Lauku zemju elastīgu un daudzveidīgu izmantošanu visā novada teritorijā – tūrisms un atpūta, ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, dažādu pakalpojumu sniegšana u.c.
- 4. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija neatbalsta:**
- 4.1. Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu novada administratīvajā teritorijā;
 - 4.2. Vērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošanu.
- 5. Vadlīnijas teritorijas plānojumam:**
- 5.1. Minimālā jaunveidojamo lauksaimniecības zemju vienību platība – 1 ha.

4.3. Tūrisma un atpūtas, ūdeņu un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Tūrisma un atpūtas attīstību novadā veicinās tā unikālās dabas un kultūrvēsturiskās un bagātības – „zilie ūdeņi” – Daugavas un Ogres upes un to ieleju gleznainās ainavas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parks „Ogres ieleja”, dabas liegums „Daugava pie Kaibalas” u.c. un kultūras pieminekļi – Ķeguma HES ar strādnieku ciemata apbūvi, Lindes muižas parks u.c., atpūtas un sporta objekti – motocentrs „Zelta Zirgs” Ķeguma pilsētā, kurā notiek starptautiskas motokrosa sacensības, enerģētikas muzejs (Ķeguma ekspozīcija, Ķeguma HES-2 teritorijā), Krusta kalns, Tomes zivaudzētava u.c.

Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma, t.sk. ūdenstūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, bet īpaši izceļ funkcionālās telpas „Tūrisma un atpūtas teritorijas”, „Ūdens teritorijas” un „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas”, kurās ir visaugstākais potenciāls teritorijas izmantošanai dabas un kultūras tūrismā, aktīvajai un pasīvajai atpūtai. Teritorijas sniedz arī atbalstu zivsaimniecību attīstībai un aktīvākai iesaistei tūrisma nozarē.

Vadlīnijas tūrisma un atpūtas teritoriju, ūdeņu teritoriju un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju attīstībai un plānošanai:

1. Funkcionālo telpu prioritāte ir dažādas dabas un kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas ar dabas, aktīvo un ģimeņu tūrisma un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, zivsaimniecība, kā arī tūrisma, t.sk. ūdenstūrisma infrastruktūras attīstība.
2. Īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, plānojot ar tūrisma un atpūtu saistītas darbības, ņemt vērā šo teritoriju normatīvajos aktos, dabas aizsardzības plānos un uzturēšanās režīma noteikumos iekļautās prasības teritoriju izmantošanai.
3. Saglabāt Daugavas un Ogres upju ieleju ainavu daudzveidību, raksturu un kultūrvēsturisko identitāti.
4. Izmantot teritorijas „zilo ūdeņu” priekšrocības, attīstot ūdenstūrisma un velotūrisma infrastruktūru un pakalpojumus (piestātnes, telšu un atpūtas vietas, veloceliņus u.c.) pie/gar Daugavas un Ogres upēm.
5. Lai Latvijā, Eiropā un pasaulē popularizētu Ķeguma novada unikālās kultūrvēsturiskās un dabas bagātības, izstrādāt vienotu tūrisma attīstības stratēģiju. Turpināt sadarbību ar kaimiņu pašvaldībām tūrisma maršrutu, dabas izziņas taku un infrastruktūras attīstībai un sasaistei.
6. Lai izvairītos no paaugstinātas slodzes vidē radīšanas, pirms tūrisma un atpūtas teritoriju un/vai objektu izveides izvērtēt visus potenciālos dabas vidi ietekmējošos faktorus, īpašu uzmanību pievēršot ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un paaugstināšanai, nepieļaujot neattīrītu kanalizācijas notekūdeņu noplūdi Daugavā, Ogres upē u.c. ūdenstilpnēs, ūdenstecēs.

7. Izstrādāt publisko ūdensteču un ūdenstilpņu apsaimniekošanas plānus, iekļaujot tajos arī prasības motorizēto ūdenstransportu izmantošanai.
- 8. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:**
 - 8.1. Daudzveidīgu tūrisma produkta izveidi, amatnieku, lauku sētu, zivsaimniecību u.c. iesaisti vienotā tūrisma pakalpojumu infrastruktūrā;
 - 8.2. Viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā;
 - 8.3. Daudzfunkcionālu ūdens aktīvās atpūtas centru izveidi Ķegumā – „Kuģu ielas mols” un „Spārītes” (ūdenstūrisms, piestātnes, pakalpojumi), Salā, Berkavā, Bekuciemā, kā arī citur novada teritorijā, dabas centra attīstību Krusta kalnā;
 - 8.4. Brīvas piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem.
- 9. Vadlīnijas Ķeguma novada teritorijas plānojumam:**
 - 9.1. Noteikt pašvaldības nozīmes aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskos teritorijas un/vai objektus, prasības to aizsardzībai, apsaimniekošanai un apbūves veidošanai;
 - 9.2. Plānojumā atzīmēt sabiedrībai pieejamās piekļuves vietas pie publiskajiem ūdeņiem.

4.4. Mežsaimniecības teritorijas

Ņemot vērā pašvaldības teritorijas augsto mežainuma pakāpi (meži aizņem 59% no kopējās teritorijas), mežsaimniecība ir un perspektīvā būs ļoti svarīga tautsaimniecības nozare. Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka mežsaimniecībai nozīmīgākās teritorijas – plašos mežu masīvus Daugavas kreisajā krastā – Ķeguma, Tomes un Birzgales pagastos.

Vadlīnijas mežsaimniecības teritoriju attīstībai un plānošanai

1. Mežsaimniecības teritoriju prioritāte ir mežsaimnieciska izmantošana – mežizstrāde un ar kokapstrādi saistītas ražotnes – koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu, būvkonstrukciju ražošana u.c., īpaši veicinot ražošanas uzņēmumu veidošanos ar koksnes bezatkritumu izstrādes u.c. inovatīvām tehnoloģijām, kokapstrādes gala produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošanu.
2. Nodrošināt sabiedrības vajadzības pēc atpūtas mežā un vides izziņas.
- 3. Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:**
 - 3.1. Ilgtspējīgu un vietai atbilstošu meža resursu apsaimniekošanu un izmantošanu, meža resursu atjaunošanu ar augstvērtīgu koku materiālu un meža ekosistēmu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
 - 3.2. Visā novada teritorijā – meža zemju izmantošana medību un dabas tūrismam un atpūtai, derīgo izrakteņu ieguvei, pakalpojumu sniegšanai;
 - 3.3. Mazvērtīgās lauksaimniecības zemes apmežošanu, bet nepieļaujot ainavisko skatu perspektīvu un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsegšanu.
- 4. Vadlīnijas teritorijas plānojumam:**
 - 4.1. Minimālā jaunveidojamo meža zemju vienību platība – 1 ha.

4.5. Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

Lai racionāli izmantotu novadā atrodamos zemes dzīļu resursus – smilti, granti, mālu, dolomītu un kūdru, Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka prioritārās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas – izpētītās būvmateriālu atradnes un ieguves karjerus („Zizāni”, „Apiņi”, „Kaktiņi” u.c.) Ķeguma un Birzgales pagasta lauku teritorijā.

Pārējā lauku teritorijā tiek saglabāta atklāta iespēja iegūt perspektīvos derīgos izrakteņus, turpmākajā plānošanas procesā izvirzot nosacījumus, lai pēc iespējas novērstu iespējamus interešu konfliktus starp „attīstītāju” (derīgo izrakteņu ieguvēji, ražotāji), vietējo iedzīvotāju un dabas aizsardzības interesēm.

Vadlīnijas derīgo izrakteņu teritoriju attīstībai un plānošanai:

1. **Derīgo izrakteņu teritoriju prioritāte** ir rūpnieciska derīgo izrakteņu ieguve (karjeru izstrāde), pārstrāde un būvmateriālu ražošana, kā arī cita veida ražošana, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvi, īpaši atbalstot videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un produkcijas ar augstu pievienoto vērtību radīšanu.
2. Īpašu uzmanību pievērst pasākumiem, kas ierobežo trokšņa, putekļu un cita veida piesārņojumu, mazina negatīvo ietekmi uz dabas vidi un cilvēku dzīves vidi, satiksmes drošību, pazemes ūdens resursiem u.c. derīgo izrakteņu ieguves karjeriem pieguļošajās teritorijās.
3. **Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta** derīgo izrakteņu ieguvi arī citās novada teritorijās – lauksaimniecības zemēs un meža zemēs, atbilstoši normatīvo aktu prasībām un pirms tam veicot detālu ģeoloģisko izpēti un ietekmes uz vidi novērtējumu.
4. **Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija neatbalsta** derīgo izrakteņu ieguvi īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, ainaviskajās teritorijās, Ķeguma pilsētas un ciemu teritorijās.
5. **Vadlīnijas teritorijas plānojumam:** iekļaut nosacījumus derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas atļaušanai vai aizliegšanai, karjeru teritoriju rekultivācijai un turpmākajai izmantošanai.

4.6. Valsts interešu teritorijas

Ķeguma novada teritorijā atrodas divas nozīmīgas valsts interešu teritorijas:

- Ķeguma HES, kas ir trešā lielākā hidroelektrostacija Latvijā un Baltijas valstīs;
- Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāze „Lielvārde”.

Nacionālo bruņoto spēku aviācijas bāze „Lielvārde” tiek veidota kā mūsdienīga un daudzfunkcionāla Gaisa spēku bāze. Tās teritorijā līdz 2014. gadam ir paredzēts izbūvēt Gaisa spēku Operāciju Centru, skrejceļu un manevrēšanas ceļus, gaisa kuģu stāvvietu, helikopteru pacelšanās laukumu un stāvvietas, kā arī citus infrastruktūras objektus.

Vadlīnijas valsts interešu teritorijās:

1. Plānojot valsts interešu objektiem pieguļošo teritoriju izmantošanu, ņemt vērā to attīstības plānus un ietekmes uz apkārtējām teritorijām, LR normatīvajos aktos un uzņēmumu civilās aizsardzības plānos noteiktos ierobežojumus.
2. **Vadlīnijas teritorijas plānojumam:** attēlot valsts interešu teritorijas, atbilstoši mēroga precizitātei noteikt Ķeguma HES aizsprustu drošības aizsargjoslas, trokšņa zonas ap aviācijas bāzes „Lielvārde” teritoriju.

4.7. Lauku teritorijas

Visā pārējā novada lauku teritorijā Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta jauktu mozaīkveida zemes izmantošanu un lauku ekonomiku ar daudzveidīgiem uzņēmējdarbības veidiem un darbavietām. Perspektīvā teritorija izmantojama mežsaimniecības, lauksaimniecības, tūrisma un atpūtas, ražošanas, derīgo izrakteņu ieguves, dažādu pakalpojumu sniegšanas u.c. mērķiem, saskaņā ar pašvaldības plānošanas dokumentos – attīstības programmā, teritorijas plānojumā u.c. noteikto.

IV. Stratēģijas ieviešana

Lai īstenotu Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un sekotu tās ieviešanai, Ķeguma novada pašvaldība regulāri, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, aktualizēs ilgtspējīgas attīstības stratēģijai pakārtotus vidēja termiņa plānošanas dokumentus – Ķeguma novada **attīstības programmu** un Ķeguma novada **teritorijas plānojumu**.

Ķeguma novada pašvaldības administrācija apkopos informāciju par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas prognozējamo rādītāju izpildi, šo informāciju iekļaujot novada publiskajā gada pārskatā un ikgadējā uzraudzības ziņojumā par Ķeguma novada attīstības programmas ieviešanu.

Uzraudzības ziņojuma izstrādātājs tiek noteikts ar domes lēmumu, nodrošinot tam tiesības pieprasīt un saņemt uzraudzības ziņojuma sagatavošanai nepieciešamo informāciju no pašvaldības iestādēm un citiem informācijas avotiem.

Prognozējamo rādītāju sarakstu un rezultātus tajā var pārskatīt, veikto saraksta un rezultātu izmaiņu pamatojumu iekļaujot publiskajā gada pārskatā un/vai uzraudzības ziņojumā par Ķeguma novada attīstības programmas ieviešanu.